

ALP(LKD) 2897

LKB Kronika, Nr. 79

(Tęsinys)

Žinios iš vyskupijų

Kapsukas. 1988 m. liepos 16 d., palaimintojo arkivyskupo Jurgio Matulaičio iškilmių oktavos šeštadienį, J. E. kardinolas Vincentas Sladkevičius, jaunimo kvietimu, atvyko į Marijampolės bažnyčią dalyvauti katalikiško Lietuvos jaunimo pamaldose. Jau virto jaunimo tradicija anksčiau sausio mėnesį, o paskutiniams dviem metais liepos mėnesį rinktis prie palaimintojo Jurgio Matulaičio karsto.

Sumą laikė kardinolas Sladkevičius. Jaunimui skirtame pamokse kardinolas V. Sladkevičius aiškino, ko reikia, kad žmogus patirtų jaunystės džiaugsmo pilnatvę ir dvasios jaunystę išsaugotų iki senatvės — reikia laikytis Dievo, Kristaus duotų įsakymų.

Pamaldų metu klasikiniais religiniais muzikos kūrinių lotynų kalba atliko aukšto meninio lygio Marijampolės parapijos jaunimo choras; ir vis tik vienintelę dieną metuose, kai tikintis Lietuvos jaunimas iš skirtingų parapijų gausiai susirenka į šią Suvalkijos šven-

Eina nuo 1972 metų, Perskaitęs duok kitam! Jei gali, padaugink!

tovė, daug kam norisi išgirsti ir kartu su visais pasimelsti, giedant jaunatviškas giesmes visiems suprantama kalba.

Po pamaldų katalikiškas jaunimas su kardinolu V. Sladkevičium susitiko bažnyčios šventoriuje. Šiltam pokalbyje jaunimas dėkojo kardinolui už atvykimą — solidarumo ir padėrinimo gestą, ryžosi pamokslė išgirstas mintis realizuoti savo gyvenime.

Ir ši kartą Marijampolėje šventės džiaugsmą drumstė kai kurie nesklaidumai. Bedieviškos valdžios pareigūnų igąsdintas klebonas kun. Leonas Lesčinskas per daug energingai šventoriuje kovojo su lietuviškom trispalvėm, neleido jaunimo atstovams bažnyčioje sugiedoti ateitininkų himno, iškilmingai nuo didžiųjų bažnyčios vartų sutikė kardinolą; po pamaldų kardinolo sveikinimams šventoriuje paskirta vieta buvo neįrengta, todėl dauguma toliau stovėjusių žmonių negirdėjo nei sveikinimų, nei kardinolo kalbos.

(Bus daugiau)

Laimėjo tas, kas apkaltino Politbiuro narį

Maskva. — Kazkas panašaus prieš paskutinę rinkimų fazę, kaip Vakaruose, įvyko Leningrado televizijos programoje. Likus tik porai dienų iki sekmadienio balsavimų, kai Leningrado apylinkėje reikėjo antrą kartą balsuoti, nes pirmųjų rinkimų metu žmonės išbraukė Politbiuro nario pavardę, ir niekas nebuvo išrinktas, penktadienio vakare Leningrado prokuroras Nikolajus Ivanovas pasakė, jog jis kaltina didžiausią Gorbačiovo kritiką Jegorą Ligačiovą korupcija tame pačiame Leningrado mieste. Jis sakė, kad valstybė jam trukdo jo investigaciją.

Drąsūs kaltinimai

Ivanovas buvo kandidatas ir Liaudies deputatų Kongresa, prieš šiuos jo pareiškimus reagavo „Pravdos“ dienraštis, kuris apkaltino kandidatą noru paveikti balsuotojus savo naudai, gi patį kandidatą investiguoja speciali komisija. Skaitytų jai pradėjo suprasti, kad tai yra politinis procesas. Ivanovas kaltino, jog valstybė nepakankamai kovoja su korupcija ir dažnai vėl nusilenkia organizuotam nusikaltimui. Kalbėdamas televizijos debatuose, Ivanovas kėlė šiuos nemalonius klausimus valdantiems partietiams. Leningradas tapo dėmesio centru visoje Sovietų Sąjungoje, kai teko prarasti antrą kartą balsavimus.

Partijos korupcija

Ir kai jis pradėjo vadinti vadovaujančius partijos narius išnaudotojais, kurių pavardės gali atsidurti valstybės investigacijos sąraše, balsuotojai tuo patikėjo ir Ivanovas buvo išrinktas atstovauti Liaudies deputatų Kongrese Leningradui net 61% balsų. Jis nugalėjo net 33 kitus kandidatus.

Šalia Ligačiovo pavardės, kuris šiuo metu yra Žemės ūkio

reikalų sekretorius, investigacija mini dar ir buvusio Aukščiausio Teismo vyriausio teisejo Vladimiro Terebilovo pavardę kartu su dviem Politbiuro buvusiu nariu Michailo Solomentsevo ir Grigorijaus Romanovo pavardėmis. Leningrado gyvenimą jau minėta Ivanova, kuris drąsiai iškėlė į viešumą aukštųjų Kremliaus pareigūnų korupciją.

Laimėjo Fronto nariai

Kitas žymus kandidatas, laimėjęs rinkimus, yra „Ogonyok“ žurnalo redaktorius Vitalijus Korotičas. Čia reikia priminti, kad daugelis tų kandidatų, kurie pralaimėjo kovo 26 rinkimus, daugiau nebekandidavo. Prodemokratišniū Liaudies frontų Estijoje, Latvijoje ir Ukrainoje kandidatai taip pat laimėjo šiuose rinkimuose. Latvijoje iš šešių kandidatų penki laimėjusieji yra fronto nariai. Įdomu, jog redaktorius Korotičas, kuris partijos buvo pasmerktas po praėjusių rinkimų, dabar juos laimėjo 80% balsų dauguma, nugalėjęs kitus 9 kandidatus. Gi tas Ivanovas pagarsėjo Sovietų Sąjungoje pravestais garsiais tyrinėjimais Uzbekistano respublikoje prieš korupciją.

— Plungėje veikiantis „Linų audinių“ fabrikas siunčia savo gaminius į užsienį. Į Suomiją išsiunčia 10 tūkst. metrų nebalintų netūralaus lino drobių. Italijai bus išsiunčia 50 tūkst. metrų rankšluostinio audinio, o į Vokietiją 240 tūkst. rankšluostelių.

— Vilniuje su turistų grupe atvykusi dainininkė Laima Stepaitytė surengė koncertą-susitikimą su visuomene. Čia ji papasakojo apie savo muzikinę veiklą ir padainavo Banaičio, Kačinsko, Jakubėno sukurtas dainas.

Detalė iš kinų demonstracijų praėjusį sekmadienį

Kinai veržiasi į laisvę

Beijingas. — Kinijoje, nežiūrint vyriausybės karo stovio paskelbimo, kinų studentai, o su jais ir darbininkai, sustabdė normalų gyvenimą. Protestuotojai panaudojo sunkvežimius, autobusus ir bet ką, kad galėtų apginti savo studentus sostinės aikštėje nuo kariuomenės dalinių. Kareiviai su automatiniais ginklais turėjo išakymą išsklaidyti studentus. Tačiau daugelis kareivių neišdrįso panaudoti ginklų. Tūkstantis kareivių buvo traukiami atvežti, bet atsisakė išeiti į gatves ir malšinti demonstrantus.

Kai kur, kai motorizuoti daliniai artėjo prie demonstrantų minios, bet žmonės pastojai jiems kelią, ir kareiviai susilaikė nuo važiavimo per juos. Viena kinų moteris — Linda Liu ėjo nuo vieno kareivių sunkvežimio iki kito ir kalbėjo: „Jūs esate mūsų broliai ir seserys. Jūs esate kinai. Mūsų ir jūsų interesai yra

tie patys. Mes tikime, kad jūs turite sąžinę. Jūs negalite priešintis šiam sąjūdžiui“. O kai premjeras Li Peng įsakė jėga suvaldyti demonstracijas, tai vėl studentai ir kiti žmonės pasiūlyė į Bejiingo gatves ir į pagrinde aikštę, nebijodami jo įsakymo. Vakarų diplomatai praneša, kad daugelis kinų pareiškė nebija „ir kraujo praliejimo“, nes atėjo laikas įvesti demokratiją ir išlaisvinti Kiniją iš komunistų jungo.

Vėliausių žinių pranešimu, 40 vyriausių kinų pareigūnų pradėjo pasitarimus, kaip atšaukti karo stovį, nes kariuomenė neparodė jokio paklusnumo vyriausybei išvairinti demonstruojančius, kurių yra milijonai. Plačiai kalbama, kad jau kai kurie partijos vadai atsisakė iš pareigų. Pasaulio liudijime, kur gyvena kinai, visur buvo suorganizuotos solidarumo demonstracijos su kinų demonstrantais.

Sąjūdžio pirmininko žodis

Vilnius, gegužės 20 d. — Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis daugiakūstantiame mitinge praėjusį šeštadienį, išlydint liaudies deputatus į Maskvą į TSRS liaudies deputatų suvažiavimą, tarė šį žodį.

Tokia graži šiandienos diena: saulė danguj ir saulė širdyse. Tokios dienos buvo ir praėjusią savaitę, kai vyko į Taliną pasirašyti svarbių dokumentų. Pasvaliečiai mus išlydėjo, ir jautėm, kad vykdam į svarbų pasitarimą. Nutarėm: ir šiandien ir rytoj būti kartu! Sugrįžom, o čia dar gražesnės dienos! Nebesinori niekur važiuoti, nei į Vakarų, nei į Rytus, būti su jumis ir dirbti bendrą darbą. Ne už dyką, kitaip, negu važiuojam mūsų broliai ir dažnavo: „mes važiuojam už dyką“. Mat Balys Sruoga Štuthofe rado dvasios jėgų pajaukauti. Kai esam visi drauge — esam dideli.

Negirdėtas dalykas: važiuojam kaip deputatai ir delegatai. Žinom ipareigojimus, jaučiame iš jūsų akių. Būtu smagu — ant žirgelio, pasijodinėjant, gal kaip Algirdo laikais (jis buvo Gedimino

sūnus, save vadino „Lietuvių ir rusų karalium“). Visiems buvo gera, visi juo pasitikėjo. Nudavavo Algirdo raiteliai ir pasirašydavo amžiną taiką, pasivašindavo margučiais.

Nebus dabar taip smagu, o gal iš kažkelinto karto — pilna krūtine... Tas darbas jau pradėtas. Kai šiandien galvojame, kas įvyko, nesuprantam. Yra įvairūs įstatymai, kurie sprendžia, riboja. Yra įsakų, kurių mūsų Aukščiausioji Taryba, nusižengdama liepimui juos pas save patvirtinti, netvirtino — „Oi, kas bus, močiute“. Ko netvirtinam, tas negalioja. Štai paskirta birželio mėnesį įvykti, yra įstatymai, kurie anksčiau buvo patvirtinti, bet mūsų Aukščiausioji Taryba gali juos panaikinti. Kad ir čia pradėti reforma, reikia surašyti vieną ilgą sąrašą ir paskelbti: **nuo birželio mėnesio** visa tai mums negalioja. Ir paskelbti mūsų pačių: tautinės mokyklos, valstiečių ūkio, Lietuvos pilietybės įstatymus. Įstatymus, kurie džiugins kiekvieną lietuvi ir nuramins kiekvieną nelietuvi, rimtai įsikaučius.

(Toliau Vytautas Landsbergis atsakė į mitingo dalyvių paklausimus).

PAVERGTOJE LIETUVOJE

— Lietuvoje Sąjūdis turi pravedęs į Liaudies Deputatų Kongresą iš viso 36 savo narius. Iš viso Lietuvai skirta 42 vietos, taigi 6 vietos priklauso kitokių pažiūrų deputatams.

— **Vilniuje** Aukščiausios Tarybos sesijoje prieš suverenumo bei nepriklausomybės deklaraciją balsavo KGB viršininkas Eduardas Eismuntas ir Prezidiumo sekretorius Jonas Gureckas.

— **Gamtos apsaugos komitetas** per pirmąjį šiuo metu ketvirtį Lietuvoje iškėlė bylas — 73 ieškinius už vandens teršimą, ypač Kuršių marių teršimą naftos produktais. Taip pat byla užvesta Šilutės — Stoniškių kelyje išsiliejusios mazuto avarijos kaltininkams Šilutės vykdomajam komitetui. O Pabaltijo geležinkelio Šiaulių apygardai už vandens teršimą pateiktas 9,333,896 rublių ieškinys.

— **Olimpinį čempioną** Šarūną Marčiulionį pakvietė profesinis San Francisco krepšinio klubas žaisti jų gretose. Apie tai jau pranešta visiems spaudos konferencijoje, kurioje dalyvavo Vilniuje viešintis klubo prezidentas Daniel Finin ir šio klubo treneris Dan Nelson. Šarūną Marčiulionį dar kvietė Atlantos klubas ir ispanų Barcelonos komanda. Šarūnas pasirinko San Francisco.

— **Dailės** parodų rūmuose gegužės 12 d. buvo atidaryta dailininko Augustino Savicko paroda, skirta jo 70-čiui paminėti. Čia jubiliatą pasveikino partijos pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas ir visa eilė aukštųjų partijos pareigūnų. Rudenį jo darbai bus eksponuojami Paryžiuje.

— **Vilniuje** įvyko Lietuvos ir Lenkijos muzikologų konferencija tema „Dvidešimtojo amžiaus pabaigos muzika lietuvių ir lenkų akimis“. Iš lietuvių pusės pranešimus paruošė Vytautas Landsbergis, Juozas Antanavičius, Rūta Goštautienė, Krescencijus Stoškus ir Mindaugas Urbaitis. Muzikinėje programoje buvo lenkų kompozitorių kūrinių koncertas mušamiesiems solo ir lietuvių kompozitoriaus Osvaldo Balakausko baletas „Makbetas“.

Kai žodžiai nesiderina su darbais

Sovietai tebesiunčia ginklus

Washingtonas. — Baltieji rūmai, žurnalistų klausiami dar kartą aiškino apie Michailo Gorbačiovo pažadą šį mėnesį sulaikyti Sovietų ginklų siuntimą į Nikaragvą. Ginklai nebuvo sulaikyti, nes yra įrodymų, kad sandinistai vis gauna naujas ginklų siuntas.

Tačiau Baltųjų rūmų pranešas pasakė, jog neaišku, ar tie ginklai buvo išsiųsti dar prieš Gorbačiovo padarytą pažadą ir tik pavėluotai pasiekė Nikaragvą. Be to, Baltieji rūmai pareiškė nepasitenkinimą Gorbačiovo paskutiniams nusiginklavimo pasiūlymams, kurie čia ir Europoje buvo labai išgarsinti. Marlin Fitzwater, Baltųjų rūmų spaudos pranešėjas, pavadino Gorbačiovą „vaistinės kaubojumi“, kurio žodžiai nesiderina su darbais ir kad jis veda žaidimą.

Nėra formalus pranešimo

Fitzwater pranešė, jog Sovietų vadas pažadėjo tikrai sulaikyti ginklų siuntimą, „tačiau šiuo metu mes nematome įrodymų, kad tai būtų padaryta“. Karinė parama vis tebėra gaunama. Gorbačiovas dar šį mėnesį atsuntė prezidentui atsakymą į jo kovo 30 d. laišką, rašydamas, kad sulaikė ginklus Nikaragvai. Bet Sovietų laivai vis atvyksta su ginklais. Ką jie daro ir ką jie sako, yra du dideli skirtingi dalykai, sako Baltųjų rūmų pareigūnas.

Plaukia ginklai į Pietų Ameriką

Baltųjų rūmų pareigūnas pasakė, kad Sovietai formaliai nepranešė, kad nutraukia ginklų pagalbą Nikaragvai ir Maskva tuo atveju nepapildavo Nikaragvos vyriausybės. Sandinistų Užsienio reikalų ministerija praneša, kad tuo klausimu jie nėra gavę jokių žinių iš Maskvos. Kariniai ryšiai tarp jų esą tie patys. Amerikos oficialūs pareigūnai pranešė, kad tie ginklai ne tik į Nikaragvą plaukia, bet jie plaukia ir į Salvadorą sukiliams, kurie vadinasi Farabundo Marti Tautiniu Išlaisvinimo Frontu. Nikaragva turi pakan-

„Makabi“ Lietuvoje

Vilnius. — „Makabi“ sporto klubų sąjungos viceprezidentas Kanados olimpinio komiteto narys S. Grinbergas iš Toronto ir „Makabi“ Europos konfederacijos prezidentas M. Grūnas lankėsi Vilniuje, norėdami susipažinti su Lietuvos sportiniu gyvenimu ir su senesniai atkurtu žydų sprotu klubu „Makabi“. Svečiai tarėsi ir su Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto pirm. Arturu Poviliūnu. Atsikūres Lietuvos žydų sporto klubas priimtas narių į „Makabi“ Europos konfederaciją ir pakviestas dalyvauti liepos mėnesį Izraelyje įvyksiančioje pasaulinėje makabiadoje.

— **Kaune** viešėjo Vakarų Berlyno Laisvojo universiteto vyrų krepšinio rinktinė, kuri du kart žaidė su „Atleto“ komanda. Abu kartus pajėgesni buvo kauniečiai.

kamai ginklų ir jiems naujų siuntų nebereikia. Gynybos departamentas vakar paskelbė, kad Sovietų blokas pristatė už 2.8 milijonus dol. ginklų sandinistams nuo 1979 metų, kai sandinistai įvykdė perversmą.

Bushas nepasitiki

Gorbačiovo laiškas buvo gautas tik ką prieš Valstybės sekretoriui išvykstant į Maskvą praėjusią savaitę. Sovietų Sąjunga tik praėjusiais metais, kaip praneša CIA, vien karinės pagalbos atsuntė už 515 milijonų dol., įskaitant puolamuosius malūnsparnius ir kitus kovos ginklus. Fitzwater, baigdamas pranešimą, priminė, jog Amerika todėl ir ryšius su Sovietais paskutiniu metu žiūri labai atsargiai ir dalykiškai. Skelbiamas nusiginklavimas, bet ginklais visur komunistų sukiličiai ir toliau aprūpinami.

Šukytė Vilniuje

Vilnius. — Menininkų rūmų pasisekimo sulaukė solistė Lilija Šukytė, atvykusi iš Vokietijos su savo rečitaliu. Ten ji padainavo du dainų ciklus — Mendelshono-Bertoldi sešias dainas ir Fitcmano penkias dainas. „Ši vokalinio meno meistrė, pasižyminti didele atlikimo kultūra, artistišku, puikiai perteikianti stilių“, rašo „Tiesa“. Koncerto antrojoje dalyje įvyko Juzeliūno kantatos „Gėlių kalbėjimas“ premjera balsui ir styginiam kvartetui. Šis kūrinys dedikuotas L. Šukytei. Gale koncerto ji dar dainavo Kačinsko ir Banaičio kūrinius, o bisui Grudžio

Po koncerto Vilniuje Raminta Lampsatytė, kairėje, kompozitorius Julius Juzeliūnas, vidury, su soliste Lilija Šukyte, dešinėje prie fortepijono.

kūrinius. Jai akompanavo Raminta Lampsatytė. Kitame koncerte su Filharmonijos simfoniniu orkestru, diriguojamu J. Domarko, ji atliko Naujallio, Grygo, Liadovo kūrinius. „Koncerto pabaigoje tikru perlu buvo švyturiuojanti Lauretos arja iš Puccini operos „Džanis Skikis“, kurią labai nuotaikingai, išlaiskydama lygią kantileną ir atskleisdama lyrinę balso prigimtį, padainavo L. Šukytė“

KALENDORIUS

Gegužės 23 d.: Deziderijus, Merkurius, Gertautas, Tautvydė, Milgaudas, Ivona, Rymanas.

Gegužės 24 d.: Vincentas, Joana, Zuzana, Gina, Algirdas, Voverė, Vilimantas, Gerardas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:25, leidžiasi 8:10. Temperatūra dieną 78 l., naktį 55 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKAI. PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

KRŪTIES VĖŽIO TVARKYMAS (6)

Kol dar laikas, susimkime atsakančiai tvarkantis krūties vėžio reikaluose.

Mediciniškas raginimas

Dar tik vienoje vietoje krūties vėžys besirandęs (carcinoma in situ) tvarkomas vien krūties pašalinimu (mastectomy) ar kita ne taip didele operacija. Kaip ir kitokias vėžio krūtyje atvejais, kokią operaciją šiuo atveju pasirinkti, priklausoma nuo daugelio veiksnių. Žiūrėti kokią krūties vėžio rūšį gali prisieiti prašalinti tos krūties pusėje esančias pažastyje limfinės liaukas ir panaudoti radiaciją.

Priedinis krūties vėžio gydymas

Kai kurioms pacientėms, turinčioms anksti susektą vėžį krūtyje, kartu su pirminiu gydymu (operacija ir radiacija) gali būti patartas gydymas per kraują arba hormonų tvarkymu. Toks po operacijos ankstyvo krūties vėžio priedinis gydymas (adjuvant therapy) patiriamas tada, kai vėžys randamas pažasties limfinėse liaukose ar kai laboratoriniai duomenys rodo vėžines celes pasiruošusias plėstis.

Tokio ankstyvaus vėžio krūties gydymo tikslas yra apsisaugoti nuo vėžio sugrįžimo, užtikrinti bet kokią dar nesusektas vėžines celes pasilikusias kūne. Jis patiriamas pacientėms, turinčioms vėžio celes limfinėse liaukose, nes tai reiškia, kad kai kurios tokios celes gali būti atsiradusios ir kitose kūno dalyse. Tokiais atvejais priedinis gydymas per kraują ar hormonų tvarkymu priklauso nuo moters reguliuojamo vėžio priklausomumo nuo hormonų.

Pacientės, turinčios trečios stadijos krūties vėžį, esti gydamos abiem būdais: vietiniu ir sisteminiu. Vietinis gydymas gali būti krūties nuėmimas (mastectomy) ir/ar radiacija. Sisteminis gydymas gali būti per kraują ir/ar hormonų tvarkymu.

Ketvirtos stadijos krūties vėžys esti gydomas per kraują ir/ar hormonais. Priedui ligonei gali būti atlikta dalinė krūties operacija ar radiacija krūtyje auglio sukontroliavimui. Radiacija gali būti panaudota gydmui vėžio, išsiplėtusio po kitas kūne vietas.

Atsinaujinusio krūties vėžio tvarkymas

Kai krūties vėžys sugrįžta, jo gydymas priklauso nuo sekančių penkių dalykų: nuo atsiradimo vietos, nuo pasikartojančio vėžio išsiplėtimo, nuo pacientės reguliuojamo vėžio priklausomumo nuo hormonų, nuo jos bendros sveikatos ir nuo jos reagavimo į pirmąjį gydymą. Jei vėžys pasikartoja krūties srityje, jis yra gydomas operacija ir radiacija. Kartais dar ir sisteminis gydymas būna patiriamas.

Kai krūties vėžys išsivysto kitose kūno dalyse, jis yra gydomas per kraują ir/ar hormonų tvarkymu. Tokioms ligonėms gali talkinti dar ir operacija bei radiacija.

Gydymo pašalinis — neigiamas veikimas

Kadangi krūties vėžys gali plėstis, jo gydymas turi būti

labai stiprus. Atsiminkime tiesą, kad sunku krūties vėžį taip gydyti, kad vien tik vėžinės celės būtų paliestos — sunaikintos. Būna pakenkiama ir sveikiems audiniams. Todėl krūties vėžio gydymas dažnai sukelia nemalonias pasekmes. Štai keletas jų.

1. Krūties nuėmimas (mastectomy) kartais sukelia svorio išsibalansavimą. Pastarasis gali teikti nepatogumą kakle ir nugaroje. Tokia chirurgija gali sukelti krūties srityje odos pertempimą ir raumenų sustingimą rankoje bei petyje.

2. Po radikalaus krūties pašalinimo (radical mastectomy), raumenų nusilpimas gali likti nuolatiniu. Nežiūrint to, daugumai moterų raumenų jėgos sumenkimas ir judesių ribotumas esti tik laikinas.

Gdytojas, galintis gydyti sesuo ar fizinio lavinimo žinovas (physical therapist) gali patarti moteriai gimnastikuotis, kad atgautų raumenų jėgą.

3. Krūties vėžio operacijos metu būna perpjaujami ir kai kurie nervai. Todėl pacientė gali jausti aptirpimą bei dygčiojimą krūties srityje, pažastyje, petyje ar rankoje. Tokie neigiamai paprastai praeina per kelias savaites, tačiau lengvas aptirpimas gali pasilikti visam laikui.

4. Pažasties limfinių liaukų pašalinimas susilpnina limfinio skysčio cirkuliaciją. Kai kurioms moterims limfinis skystis susirenka tos pusės rankose ir plaštakoje, sukeldamas tų dalių patinimą (lymphedema).

5. Kai pažasties limfinės liaukos esti pašalintos, ne taip gerai sekasi kūnui kovoti su odos užkrėtimu — infekcija. Todėl tokios moters turi saugotis nesusižeisti tos pusės rankos bei plaštakos.

6. Gydant su radiacija, moters kūnas turi labai stipriai veikti, atstatant tokio gydymo metu sužalotus audinius. Du svarbiausi neigiami, pašaliniai tokio gydymo sukelti padariniai yra neįprastas silpnumas ir odos reakcija krūties srityje. Todėl žinotina, kad besigydydama moteris kuo ilgiausiai išsėtusi ir savo odą labai švelniai užlaikytų. Nenaudoti jokių kremų bei tepalų be gydytojų žinios. Po radiacijos krūtis gali rasti kiek kietesnė ar mažesnė negu buvo.

Lietuve, Tamstos rankose yra Tamstos likimas: per mėnesinį krūtų tikrinimąsi, per leidimą gydytojui kasmet jas patikrinti ir pasidarymą mamogramos bus vėžys anksti susektas ir nugalėtas.

Kūno audinių pakitimai gydant

Gydant moters krūtyje vėžį per kraują, būna pakenkiama ne tik vėžio celėms, bet ir kitoms greitai augančioms celėms kūne, k.t. kraujo kūnelius gaminančios, virškinimo kanalą

Muzikas Juozas Sodaitis prie pianino Lietuvos sodyboje pažmonio metu jaučiasi kaip namie — jis talkina kultūrinėse programose. Šalia jo gal. sesuo Elena Peržinskienė, nepamainoma mediciniška paskaitininė. Ji seka medicinišką literatūrą ir jos santraukas labai suprantamai klausytojams perduoda. Nuotr. M. Nagio

išklojančios ir plaukų šaknų celės.

Tokio gydymo pasekmėje pacientė gali susilaukti pašalinių tokio gydymo reiškinų nuovargio, sumažinto atsparumo uždegimams, nenoro valgyti, pykinimo, burnoje žaizdelių atsiradimo ir plaukų iškritimo pavidale. Per kraują gydoma pacientė gali susilaukti nereguliarių regulių ar jų sustojimo. Galimas ir nevaisingumas.

Hormonais gydant moterį gali atsirasti visa eilė pašalinių veikimų, bet jie, paprastai nėra labai sunkūs. Jų atsiradimas priklauso nuo to, kurie vaistai naudojami bei nuo operacijos panaudojimo.

Kai gydymas sutrikdo moteriškų hormonų gamybą ar panaikina naudojamą moterišką hormoną estrogeną, pacientė gali susilaukti kai kurių gyvenimo permainos simptomų, kaip šilumos mušimo.

Apetito netekimas

Netekimas apetito gali būti rimta problema moteriai, kuri gydoma radiacija ar per kraują. Gerai valgant moteris gali geriau tvarkytis su gydymo sukeltais neigiamais reiškiniais. Todėl mityba yra svarbi dalis moters gydymo nuo krūties vėžio. Geras ir pakankamas maitinimas kūnui suteikia gėtinąją kiekį kalorijų, kad svoris nekristų ir pakankamai baltymų atstatymui ir priauginimui odos, plaukų, raumenų ir organų. Daugelis pacientų tvirtina, kad joms būna geriau, kada jos valgo po mažai iš karto, bet dažnai: 6-8 kartus per dieną, vietoje trijų didesnių pavalgymų poroje.

Ne visoms vienodai pakenkia krūties vėžio gydymas

Neigiami pašaliniai poveikiai, kurie atsiranda gydantis nuo krūties vėžio, labai įvairuoja pas kiekvieną besigydančiąją. Ir jie gali įvairuoti nuo vieno gydymo iki kito. Gydytojai taip planuoja gydymą, kad kuo mažiau pakenktų moteriai. Laimė, kad dauguma tokių negerovių būna tik laikinos. Jos pranyksta baigus gydymą. Gydytojai, gal. seserys ir dietininkės išaiškina pacientei jos krūtų vėžio gydymą ir pataria kaip elgtis tokiais atvejais.

Išvada. Geriau nesirgti, negu susirgtus gydytis, nes liga raita atjoja, o pėstele prasišalina. Nė sakyti nereikia, kad geriausiai moteris pasielgs, kas mėnuo tikrinamosi savas krūtis ir leidsdama gydytojui kasmet jas patikrinti, o 35 metų sulaukus pasidarydama mamogramą. Taip besielgiant, krūties vėžys dažniausiai bus anksti susektas ir pagijimas bus labiau užtikrintas. Todėl visos moters atgimkite su šiuo pavasariu savo gyvybės išgelbėjimui, susekdamos krūties vėžį, kol jis dar

pagydomoje stadijoje. Daugiau tuo reikalu kitą kartą.

Pasikaityti. US Department of Health: Breast Cancer.

KAIP GALĖJO TAIP ATSIKTI?

Klausimas. Mano 23 metų brolis nuo vienuolikos metų nepasigydė skrandyje ir dvylikapirštėje žarnos žaizdų. Apygyja, ir vėl ligoninė. Visokius dabar naudojamus brangiausius vaistus naudoja, vykdo gydytojo nurodymus, bet žaizdos kartojasi ir mes šeimoje kone iš proto einame.

Bet štai įvyko stebuklas: brolis atsitiktinai rado gydytoją, kuris į brolio nelaimę atkreipė rimtą dėmesį, su broliu išsikalbėjo ir patarė tiesiog neįtikėtinus dalykus. 1. Mano tėvas, su kuriuo brolis gyvena, rūko gana daug ir brolis kvėpuoja tabako dūmų. Gydytojas išaiškino, kad toks rūkalų

LIETUVIAI FLORIDOJE

Juno Beach, Fla.

Lara Zarr, mažoji Juno Beach mokytoja Nuotr. J. G.

MADŲ PARODA

Šių metų sausio 28 d. St. Paul of the Cross bažnyčios salėje vyko jau trečioji Lietuvos Dukterų Juno Beach skyriaus rengiama madų paroda. Šią madų parodą Lietuvos Dukterys ruošė, norėdamos sutelkti lėšų savo veiklai bei parodyti vietinius talentus siuvimo bei mezgimo srityje.

Parodą atidarė skyriaus pirmininkė Dalia Augūnienė, kuri pakvietė Ireną Manomaitienę

įkvėpimas dar blogiau negu rūkymas. Jis paprašė tėvelio nerūkyti. Šis būdamas geras tėvas, susitvarkė.

2. Mano brolis labai vis jaudinosi dėl prieš keletą metų nušautos mamos. Gydytojas išaiškino, kad jam ir mamai bus daug geriau, jei brolis tik melsis ir nesigraus.

Mano brolis suprato reikalą, nes buvo daug iškentėjęs: nurimo ir grynu oru naudojosi ir štai kas išėjo; jis jau metai jokių žaizdų viduriuose neturi. Jis naudoja gydytojo patartus vaistus nakčiai vieną tabletę, reguliariai lanko ligoninės klinika ir nežino kaip atsidėkoti tam gydytojui. Man rūpi klausimas: kodėl taip atsitiko?

Atsakymas. Žmonės dar beveik nieko nežino, kas yra skrandžio ar dvylikapirštės žarnos žaizdos. Paima tabletę, nustoja skausmas ir mano, kad reikalas susitvarkė. Tokie gyvena kaip žuvys išimtos iš vandens: jiems žaizdos kartojasi iki begalybės kaip ir šiuo atveju.

Tokios peptinės žaizdos skrandyje ar dvylikapirštėje žarnoje kartosis daug dažniau ir gydytis reikės daug ilgiau, jei toks žaizdininkas turės daug tokių žaizdų prišaukėjų (risk factors). Pirmas prišaukėjas yra buvimas vyrų (jie dažniau už moteris jomis serga). Tada prisieina tokia žaizda vienerius metus gydyti. Antras prišaukėjas žaizdos yra girtavimas. Tada jau reikės tokią žaizdą dvejus metus gydyti. Trečias tokios žaizdos prišaukėjas yra rūkymas. Tada reikės tokią žaizdą trejus metus gydyti. O jei turima dar ir ketvirtą tokios žaizdos prišaukėją nervinimąsi (k.t. bloga žmona, šeimoje nesantaika, gyvenimo sunkumai), tai tokią žaizdą reikės gydyti per visą gyvenimą arba tol, kol reikalai susitvarkys.

Tamstos broliui todėl taip gerai atsitiko, kad jis pats buvo pakankamai gera dirva geram gydytojo mediciniškam grūdui

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesuūnčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	¼ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyso naujožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatseko. Skelbimų kainos prišūnčiamos gavus prašymą.

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. ZIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
166 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — 337-1285

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augiail nuimami kabinete)
Prikauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju į namus

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700

RINGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-0101
Val. pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kaiba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 Ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2980 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perėmė

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kaibama lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

„KARIUI“ 70 METŲ

Brooklyne leidžiamas „Kario“ žurnalas redaktorių rašyt. Balys Raugas laiškeliu priminė šių eilučių autoriui, kad „Karys“ gegužės 22 d. švenčia savo 70 metų sukaktį ir paprašė apie tai painformuoti skaitytojus. Tai buvo proga paieškoti lietuvių karinės spaudos „šaknų“, nes tokie dalykai dabar madoje. O jų šiuo atveju reikia ieškoti ne pačioje Lietuvoje, bet išsvijioje. Mūsų karinės spaudos pradžia reikia risti su Amerikos lietuvių karinėmis draugijomis, kurių pirmoji įsisteigė 1884 m. Waterburyje, taigi prieš 105 metus. Tai buvo „Kascius draugija“. Netrukus tokių draugijų įvairiose lietuvių kolonijose atsirado daugiau. Iš pradžių veikta kartu su lenkais, vėliau nuo jų atsiskirta. Apie karines draugijas dr. J. Šiupus „Lietuviškame balse“ (Nr. 21, 1888) rašė, kad „mūsų broliai, tankiausiai no waiko pabėgė, bandė apsiręngti kareivizkiais rubais, mokinosi musztros ir ant uolūčių po mėstus parodavo ir parodoja lyg kurkinai sparnais brėždami. Taip mat jie kisenėje spyga rodo“. Ypač draugijų steigimą skatino 1893 m. Kražių skerdynės. Pagal ano meto spaudą, „tos kariškos organizacijos, persikėlus tinkamu laiku Europon, turėjo kariauti dėl Lietuvos nepriklausomybės“.

„Vienybėje lietuvininkų“ (Nr. 12, 1894) buvo atspausdintas pirmasis karinis statusas, netrukus išleistas atskiru leidiniu. Turime jį savo archyve. Tai „Knigėlė dėl Lietuviškų kareivių Amerikoje“. Parasė Lietuvos kareivis. Išleista Plymouth, Pa., Juozo Paukščio, 1894 m., maldaknygės formato, 32 puslapėlių. Pažymėtina, kad jos autorius buvo ne koks karininkas, bet kunigas Juozas Žebrias, gim. 1860 m. Tai buvo didelis lietuvis patriotas, deja, 1915 m. dviejų lietuvių tautybės plėšikų nužudytas.

Pirmasis mums žinomas karinis apmokymas buvo Mahanoy City 1889-IX.21., taigi prieš 100 metų. Kiek tų kareivių buvo, sunku pasakyti, bet žinoma, kad 1891 m., šventinant Plymoutho lietuvių bažnyčią, iškilmės dalyvavo apie 1500 kareivių, tačiau gal pusė jų buvo nelietuviai.

„Lietuvos kareiviai“ turėjo labai puošnią uniformą, apie kurią „Liet. balse“ buvo rašoma, kad „visa aptaisa paimta nuo česų Lietuvos karaliaus Vytauto. Kepurė (šalmas) žalvarinė. Ant krūtinės ir šalmo žirgvaikis (Vyts). Ilgi čebatai lyg keliu su pentiniais. Kareiviai turės karabinus, perdėtinei kardai ir baltas vuodegas ant šalmo...“ Kai kurios draugijos turėjo savo orkestrus. Nariai rikiuotės būdu dalyvaudavo iškilmėse, paraduose, eidavo sargybas prie Kristaus kapo Velykų metu ir pan. Pokario metais atvykę į JAV-bes lietuviai kai kuriose kolonijose dar rado minėtų draugijų skurdžias liekanas.

Atkasant „Kario“ šaknis, reikia pasakyti, kad tai nebuvo pats pirmasis karinis periodinis leidinys. 1917.VII.13 Rygoje (tada pafrontėje) išėjo „Laisvas žodis“. Jį išleido XII rusų armijos Lietuvių komitetas. Leidinys 8 puslapių, 29x43 cm formato. Tiražas — 1000 egz. Kryptis „socialistiška“, tačiau patriotinė. Bet išleistas 8 numerius, vokiečiai užėmė Rygą, komitetas įsikūrė Valkoje ir čia leido „Karpilkomo žinias“. 1917.XI.14 tuojau po bolševikų perversmo „Laisvas žodis“ vėl atgijo. Jo tikslas buvo jungti ir in-

formuoti Rusijos armijoje tarnaujančius lietuvius karius. Propagavo Lietuvos kariuomenės reikalingumą, stengėsi jungti lietuvius. Išleistas 18 numerių, sustojo ejęs. 1918.II.13. Jį pakeitė „Kareivis socialistas“, kuris, deja, tarnavo jau bolševikų partijai. Išleistas 4 numerius, bolševikams panaikinus lietuvių batalijonus, laikraštis sustojo.

Lietuvos teritorijoje pirmasis lietuvių karinis laikraštis „Kariškių žodis“ pradėtas leisti Kaune. Leido Krašto apsaugos m-os Literatūros skyrius. Pasirodė 1919.V.22, taigi lygiai prieš 70 metų. Jis išėjo tada, kai vyko kovos dėl Lietuvos laisvės. Pirmieji kūrėjai-redaktoriai ir žymesnieji bendradarbiai buvo kariškiai: Petras Ruseckas, Vyt. Steponaitis, Jonas Raulinaitis, Svilas, Kaunas, Natkevičius, V. Gustainis, St. Bukus, A. Majus, Arėjas Vitkauskas ir kiti. Lietuviams atgavus Vilnių, buvo čia perkeltas, 1920.X.2 pradėtas spausdinti J. Zavadskio spaustuvėje. Buvo surinktas ir Nr. 3, bet lenkams užėmus Vilnių, vėl grįžo į Kauną ir 1920.X.18 buvo išleistas pakeistu „Kario“ vardu. Iš tiesų tai buvo tas pats laikraštis, natūrali tąsa, išlaikiusi ir jo eilinę numeraciją.

Ir taip „Karys“ visus 21 metus energingai žygiavo per Lietuvos žemę, kartu su atgimusio Lietuvos pulkais, išeidamas kas sąvaitę. Jo reikšmė mūsų tautai gražiai išreiškė keturioliktasis ir paskutinis nepriklausomybės metais „Kario“ redaktorius kpt. Simas Urbanavičius, minint „Kario“ 20 metų sukaktį, pažymėdamas, kad laikraštis atliko labai didelį uždavinį lankydamas Lietuvos karius laisvės kovų metu, stiprindamas jų karinę dvasią: „jeigu prieš 20 m., dar tik kūdikis būdamas, šis laikraštis buvo laukiamas svečias mūsų veikiančios kariuomenės frontuose, štabuose, apkasuose ir lauko sargybose, tai šiandien jis mieliau laukiamas lietuviu sodiečiu, darbininko ar inteligento namuose“. Ir tikrai, „Karys“ išaugęs puslapių skaičiumi, techniškai patobulėjęs pradėjęs spausdinti daline giliauspaudės technika, buvo vienas puošniausių ano meto žurnalų, mėgiamas ne tik karių, bet ypač moksleivių. Tokiu būdu jis atliko ir didelį karinio bei patriotinio auklėjimo darbą. 1940 m. jo tiražas — 33,000.

1940.VII.5 „Karys“ buvo okupuantų sustabdytas. Jo vietoje trumpą laiką buvo leidžiama „Karių tiesa“. Bet 1941.XII.23 — 1944.VII jis vėl buvo leidžiamas Vilniuje, to paties kpt. S. Urbanavičiaus redaguojamas, skiriamas lietuvių daliniams fronte. 1944-1945 m. Vokietijoje dar buvo vėl neperiodiškai leidžiamas. 1950 m. atkurtas JAV-bėse, Brooklyne, ir nuo to laiko periodiškai (kas mėnesį) leidžiamas, spausdinamas Liet. Pranciškonų spaustuvėje. Dabartinis „Karys“ lietuvių karių veteranų žurnalas. Gražiai ir įdomiai buvo S. Urbono, D. Peniko, Z. Raulinaičio ir dabar Balio Raugo redaguojamas. Per eilę metų „Karys“ yra pateikęs daug idomių žinių iš Lietuvos istorijos, karinės istorijos, straipsnių kariniais klausimais, žinių apie įvairių valstybių kariuomenę. Skaitytojams jis maloniai primena Lietuvą ir stiprina išsvijios lietuvių dvasią. Sukakties proga „Kariui“ linkėtina ir toliau dar ilgus metus test Lietuvos kariuomenės tradicijas.

b.kv.

KURIUO KELIU PASUKS SOVIETŲ SĄJUNGA

IGNAS MEDZIUKAS

Vasario 16 d. muziejaus sodelyje Kaune prie Laisvės paminklo Sąjūdžio nariai prisiekė: „Mūsų tikslas — laisva Lietuva. Mūsų likimas — Lietuva. Tepadeda mums Dievas ir viso pasaulio geros valios žmonės“. Apie tai ir apie beveik 2 mil. parašų, surinktų dėl Sovietų konstitucijos pakeitimo, kuriuo būtų buvęs suvaržytas pasitraukimas iš Sovietų Sąjungos, buvo plačiai rašyta pasaulio spaudoje. Taigi lietuvių tautos noras gyventi savo žemėje laisvai, nuo nieko nepriklausomai yra visiems gerai žinomas. Bet abejojama, ar atsiras daug tokių geros valios žmonių, kurie norėtų lietuvių tautai padėti.

Gorbačioviui lankantis D. Britanijoje, jos ministras pirmininkė Thatcher buvo juo ir jo reformomis tiek sužavėta, kad yra pasiryžusi jo prestižą pakelti užsienyje, jog jis galėtų įsitvirtinti viduje. Ji, net pabaltiečiams neprašant, viešai pareiškė, kad Estija, Latvija ir Lietuva pasiliks Sovietų Sąjungoje, nors D. Britanija niekad teisiškai nepripažino šių šalių aneksijos.

Kitaip galvoja apie Gorbačiovą Nijolė Sadūnaitė, kuri pasikalbėjime su „Christian Science Monitor“ bendradarbiu pareiškė, kad Gorbačiovo šypsny yra skirtas tik Vakarams prisivilioti. Prasidėjęs antram pasauliniam karui, Stalinas, kai jam buvo reikalingas Amerikos pagalba, irgi šyposjosi. Bet karui pasibaigus, buvo rūstus, kaip anksčiau buvęs.

Margaret Thatcher stengiasi iš paskutiniųjų surasti naujų komplementų Gorbačioviui, net siūlydama jam suruošti „spektaklį“ karalienės vizito į Maskvą. Jei iš tikrųjų tas pasiūlymas buvo realus gestas, tai labai tenka stebėtis Britanijos valdovų trumpa atmintimi ar beprincingumu. Nejaugi jie užmiršo, kas įvyko 1918 m. liepos 17 d. Sverdlovskė, kada paskutinis Rusijos caras Nikolajus Romanovas su žmona, sūnum ir keturiom dukterim buvo bolševikų sušaudytas. (Kaip neseniai „Moscow News“ paskele, jų lavonų liekanos neseniai ten buvo atrastos.)

Margaret Thatcher motyvuoja, kad, jeigu Gorbačiovo reformos būtų pravestos iki galo, visuomenė pasijustų laisvai, nes žmogaus teisės būtų garantuotos įstatymais. Kritiškas laikas bus ateinantieji dveji ar treji metai. Ji mananti, kad jam

pavyks išsilaikyti. Bet argi žmogaus teisės įmanomos be laisvės tautų, kurios prievarta įjungtos į Sovietų imperiją? Tai ji turėtų puikiai žinoti, prisimindama buvusias Britanijos kolonijų kovas dėl laisvės.

Kaip žurnalistas Edward N. Luttwak dienraštyje „Los Angeles Herald Examiner“ (V.3) rašo, Vladimiras Bukovskis, liberalizacijos ir sovietų režimo nuoseklus kritikas, įrodinėja priešingai, negu siūlo Thatcher. Jis sako, kad Vakarai turi remti tautinės nepriklausomybės ir demokratinių opozicijų grupes ir judėjimus, o ne Gorbačiovą. Toks prieštaraujantis požiūris iškelia Vakarams dilemą, kurie iš tikrųjų turėtų būti demokratų laisvo tautinio apsisprendimo rėmėjai. Prašydamas šias pačių Vakarų iškeltas vertybes remti, Bukovskis siūlo šią moralinę alternatyvą prieš Margaret Thatcher statomą sąlygą išlaikyti politinį pastovumą.

Straipsnio autorius Luttwak šaukiasi istorikų pagalbos, kurie suranda, kad Thatcher siūlymas yra tėsinsy torių klasinės politikos, kadaise rėmusios Otomanų imperiją, kai jos pirtakai 19 amž., skatinami sultono konstitucines reformas, atkalbėjo bulgarus, Jonijos graikus ir makedoniečius išsivaduoti iš Otomanų imperijos. Kodėl britai stengėsi, kad nesubyrėtų Otomanų imperija? Britai bijojo, kad, susilpnėjęs turkas, jie nepajėgs kontroliuoti Dardanelų sąsiaurio. Tada rusai, išvedę savo laivyną iš Juodosios ir Viduržemio jūrą, galės kenkti Britanijos laivynui jo keliuose ir Indijoje.

Spėjiojama, kad Thatcher galvoja, jog susilpnėjęs Sovietų Sąjunga sumažintų Britanijos svarbą prieš jos europiečius partnerius ar konkurentus, kurie kariniu atžvilgiu yra silpnesni už ją, bet ekonomiškai — pajėgesni. O gal ji prisibijo, kad po Gorbačiovo gali ateiti kitas, daug blogesnis sovietų valdovas. Be to dar viena galimybė: irstanti Sovietų Sąjunga, turėdama daugybę atominių ginklų ir stiprią karinę pajėgą, galėtų sukelti gaisrą visame pasaulyje.

Bukovskis sako, kad Kremlius vis daugiau sužino naujos politinės ir tautinės opozicijos atvirumo eigoje. Gorbačiovas tikriausiai žinojo, kad Pabalti-

jo tautų žmonės nori daugiau autonomijos, bet jis aiškiai nebuvo pasiruošęs, kad jie pareikalautų nepriklausomybės. Jis buvo nustebintas iškilusiu armėnų separatizmu ir tautiniais pasireiškimais Baltarusijoje, Gruzijoje ir Moldavijoje.

Kremlius vadai turėjo žinoti, kad prieš juos buvo stipri opozicija tarp intelektualų. Bet tik po paskutinių rinkimų, kai buvo atmeti juo pasiūlyti kandidatai, jie galėjo įsitikinti, kaip plačiai visuose sluoksniuose prieš juos buvo pasisakyta, kur tik rinkimų procedūra leido pasirinkti, rinkėjai nusigrėžė nuo pagrindinių partijos kandidatų.

Bukovskis mano, kad kai Gorbačiovas ir jo sėbrai supras politinę realybę, paslėptą jų pačių propagandos rūke, nes tai yra beveik visuotinė opozicija prieš partijos diktatūrą ir daugelio tautybių siekimas nepriklausomybės, ir jie reaguos priešpulu neostalinistiniu stiliumi.

Bukovskis įrodinėja, kad, prieš įvykstant tokiai galimybei, Vakarai, naudodamiesi atvirumu, turėtų visomis priemonėmis padėti aktyvioms demokratiniams ir tautinėms grupėms, besireiškiančioms visoje Sovietų Sąjungoje. Jis mano, kad Kremlius tokiu būdu bus įtikintas nesimti anksčiau vartoję represijų, o jeigu ir būtų represijos pavartotos, tai opozicinės grupės pajėgs geriau išlikti po grindyse, nepraradamos vilies kada nors pasiekti savo tikslą.

Kurį kelią pasirinks Vakarai? Ar jie paklausys Bukovskio patarimų ir, būdami žmogaus bei tautų laisvės čempionais, remsi demokratinių judėjimą ir tautų apsisprendimo principą ar sužadės Gorbačiovo šypsniui, kaip siūlo Thatcher, šoks gelbėti Gorbačiovo socializmą su „žmoniškų veidų“, kaip jie kadaise, užhipnotizuoti Stalino ūsu, remdami jį (tą, anot Eleonoros Rooseveltienės, Good old Joe) pavedė milijonus nekaltų žmonių sunaikinimui gulaguose. Kyla nerimas, kad vakariečių posūkis iš šį kartą nebūtų klaidingas.

VILIOJA SEARS

Chicagos miestas ir Illinois valstija, susirūpinę, kad neišsikeltų kitur Sears, Roebuck bendrovė, pasiūlė jai 104 mil. dol. lengvatą, skatinanti kurtis prie O'Hare aerodromo.

SPLIT — EUROPOS MEISTERIS

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Bavarijos sostinėje įvyko Europos krepšinio meistrių klubinės rungtynės. Pusbaigmę pasiekė Tel Avivo Makabi, Jugoplastika Split, Aris Salonikai bei FC Barcelonos penketukai. Pirmame susitikime Izraelio atstovai (žydu klube žaidžia amerikiečiai) nugalėjo graikus 99:86 ir antroje rungtynėse Split įveikė ispanus 87:71.

1972 m. Miuncheno olimpinės žaidynės buvo sudrumstos palestiniečių teroro veiksnu, tad šį kartą, olimpine halę, perpildyta 12 tūkst. žiūrovų, saugoję 500 policininkų, vėl bijodami arabų pasikėsinimo (Miunchene gyvena apie 40 tūkst. arabų). Deja, jis atėjo nelauktai, visai iš kitos pusės — pralaimėtoju, kadangi Makabi komandos žaidėjai, neestetiskais gestais, išprovokavo beveik 6 tūkst. graikų (Miunchene ir apgyvena apie 50 tūkst. graikų) prie fanatiško triukšmo, privedusio beveik prie peštynių su Izraelio klubo aistruliais.

Nežiūrint, kad uniformuota ir civiliai apsiręngusi policija abi „stovyklas“ išskyrė, tačiau graikai „nepasidavė“. Jie iš kišenių pradėjo „traukti“ smulkius pinigus, žiebtuvėlius, mėtydami į Miuncheno izraelitų pusę. Policija bėgiojo tolimesnių išsišokimų lauke, pašaukdama paramos, tačiau prie peštynių nepriejo, nes atrodė, kad abi pusės savo pyktį ir neapykantą išliejo krepšinio sauleje.

Jau žaidimo metu, amerikietis Magee ir graikas Gianakis gerokai apsimutė, panaudodami net kumščius. Priežastis — vienu metu graikai vedė 68:62, tačiau šešių taškų persvaros neišlaikė.

Kitoje pusbaigmėje FC Barcelona netikėtai pralaimėjo jugoslavams 77:87. Iberijos pusiasalio atstovai pralaimėjimą priėmė sportiškai, drausmingai, nors jų veiduose matėsi prislegta nuotaika.

Baigmėje Jugoplastika įveikė „Makabi“ 75:69, o graikų „Aris“ — Barcelona 88:71. Tokiu būdu „Split“ penketukas yra klubinis Europos meisteris. „Aris“ vadovai pralaimėjimą priskyre teisėjams (jie palaikė „Makabi“ pusę), pavadinami juos „Mafia“, banditais ir kt. nekorektiškais žodžiais. Vokiečių televizija perdavė tik

žaidynių ištraukas, tačiau „užkulius“ pranešė spauda.

Iš pasaulinių stalo teniso pirmenybių Dortmundė vokiečių televizija rodo taip pat tik įdomesnių rungtynių ištraukas (daugiausia vokiečių susitikimus) ir tai labai vėlu vakarą. Tiesa, vienetus ji perkėlė į balandžio 8-9 d. popietę, kadangi ši sporto šaka negali susilyginti su futbolu ar lengvąja atletika.

Komandiniai, vyrų pusėje, pirmą vietą visiškai netikėtai laimėjo Švedija, baigmėje įveikdama „nenugalimą“ Kiniją net 5:0! Skandinavijos atstovų pergalėm baigėsi taip pat ir vyrų vienetai, vyrų dvejetai — Vakarų Vokietija. Tik moterų pusėje aukso medaliai nukeliavo Azijon. Pirmenybes stebėjo 10 tūkst. žiūrovų, o baiginius susitikimus perdavė taip pat vokiečių televizija.

Vakarų Vokietijos aukštojoje lygoje ir toliau pirmąją daugkartinis Vakarų Vokietijos meisteris Miuncheno Bayern vienuolikė, prieš Koelną, Bremeną, Hamburgą. Uodegėlis pabaigoje (eilės tvarka) randasi Niurnbergas, Mannheimas, Frankfurtas, Stuttgarto Kickers ir, be jokios vilties — Hannoveris.

Antroje lygoje, perėjimui į „Bundeslygą“ daugiausiai vilčių turi Vatenšėidas, Hamburgas, Diuseldorfas ir Koelno Fortūna.

Komandos ledo ritulio rinktinė, besiruodama pasaulinėms pirmenybėms Stockholmė, sužaidė dvejias rungtynes su Vakarų Vokietijos rinktine. Pirmą susitikimą Stuttgartė laimėjo kanadiečiai 7:3, antrą — Frankfurte šeimininkai 4:2. Klevo lapo rinktinė sudaryta iš nepatekusių į „play off“ rungtynių komandų žaidėjų, tad stebint rungtynes televizijoje, ji didelio išpuzdžio nepadarė. Greičiausiai ji bus papildyta nauju „transportu“ iš Kanados.

MOKYTOJŲ ALGA

Mokytojų atlyginimas auga, bet nėra vienodas visuose distriktuose. 1988-1989 mokslo metų mokytojų atlyginimas aukštesniose mokyklose Cook apskrity Evergreen Parke pradinė alga 22,785, atlyginimo vidurkis 42,034, o gali išsitaraut iki 53,160 dol.

SVETIMŠALIŲ LEGIONE

VALIUS KUTKEVIČIUS

9

Po penkių mėnesių susirgau mažia. Nesinori valgyti, lūpos sausos, pakilo temperatūra. Nuvežė į ligoninę. Davė tablečių ir dar turėjau gauti tris ar daugiau litrų plazmos, bet gavau tik vieną, nes susiginėjau su gailėstinga seserim, o ta pranešė gydytojui, kad aš esu nepaklusnus. Už tai po geros savaitės mane išrašė iš ligoninės. Ta sesuo pasakė, kad galiu važuoti ir į Alaską vis tiek nepagysiu.

Keli tada su manim buvę ligoninėje išėjo gavo dar po dešimt dienų atostogų prie jūros, o mane paleido tiesiai į kuopą. Viršila pažiūrėjo į popierius, pasakė, kad galėjau dar kalėjimui gauti, ir tą patį vakarą paskyrė į sargyba, netoli kareivinių į bokštą.

Bokšte buvo prožektorius ir kas dešimt minučių reikėdavo apšviesti aplynkę. Turėjau kulkosvaidį, bet jis buvo praraktas, mat anksčiau vienas vokiečių legionierius susitarė su komunistais, naktį jie atvažiavo, pasiėmė legionieriaus kulkosvaidį ir dingo. Po to kulkosvaidį prirakino su grandine.

Mūsų kuopoje buvo daug civilių darbininkų, vadinamų kuli. Vieną rytą prie manęs priėjo vienas kuli ir pradėjo kalbėti. Man jis atrodė įtarinys, nes buvo aukštesnis už kitus ir kitokio veido. Klausinėjo, kokios aš tautybės. Aš jam pasakiau: „Tu vis tiek nežinosi, bet aš esu lietuvis“. Tada jis sako: „Žinau Lietuvą, Latviją, Estiją“. Klausiu, iš kur jis žino, pasisakė buvęs Rytų Vokietijoje. Supratau, kad jis ten mokėsi, o vėliau sužinojau, kad jis buvo komunistų

karininkas ir čia šnipinėjo. Tą sužinojo ir prancūzų slapta policija. Po pietų atvažiavo jį sumiti, bet jis jau buvo dingęs. Tokių gal buvo ir daugiau. Bet daugiausia šnipinėdavo merginos, kurios vadindavosi gongayes, tai yra kareivių žmonos.

Vieną dieną ir mūsų kuopą atvažiavo generolas Monclair. Jo tikra pavardė Magrin-Vernery, vengras. Jis įstojo į legioną prieš pirmąjį karą, teturėdamas 16 metų. Nors mes jam nepriklausėme, bet visus išrikiavo, o jis palengva prie kiekvieno prieidavo. Jam priėjus, reikėjo atraportuoti laipsnį, pavardę, vardą, savo numerį ir kiek laiko tarnauji.

Sustojo jis prie vieno vyresnio grandinio, žiūrė į jo medalioną. Tas turėjo tik tris, o generolas pilną krūtinę. Kur tu tą medalį gavai, paklausė. Tas sako: „Pone generole, ilga istorija, bet man ji davė Siamo karalius“. Pasirodo, vienu laiku Siame atsirado piratų, tai karalius paprašė prancūzų valdžios, kad atsiųstų legioną juos sutvarkyti.

Toliau priėjo prie vieno belgo, o to belgo buvo raudona nosis. Generolas jam ir sako: „Tu geri“. Taip, pone generole“, atsakė belgas. Tuomet generolas nuėjo prie stalo, kur buvo mineralinio vandens, išpylė į stiklinę, nugėrė ir sako: „Matai, ką aš geriu, ir aš jau seniai esu generolas“. Visi tyliai nusijuokė.

Dar vienam eiliniam vokiečiui pakėlė laipsnį ir, atsikusęs į karininką, pasakė: „Aš jį pakeliu į grandinio laipsnį. Žiūrėk, užrašyk į knygas“. Priėjo prie manęs. Atpyliau viską. Generolas atsikuso į karininką ir sako: „Jūs čia turite vieną šiaurietį“. Tas tik pečiaus patraukė. Kai generolas išvažiavo, sužinojome, kad bus Korėjos karas, o jis norėjo sudaryti prancūzų dalinį ir siųsti į Korėją, bet iš čia kareivių negavo.

Vieną dieną atėjo į uostą didelis buldozeris iš

Amerikos. Jį buvo nupirkę prancūzai, turėję dideles plantacijas apie 800 km nuo Saigono. Į tas plantacijas daug savininkų buvo idėję pinigų, o valdžia jiems davė visokių lengvatų. Savininkai daugiausia yra buvę atsargos karininkai. Jiems dirbo daugybė kuli, pigi darbo jėga. Buldozeriai nuvežti mums davė tris sunkevizimius, septynis kareivius, vieną puskarininkį ir kartu vyko vienas tos plantacijos savininkų.

Išvažiavom rytą. Mus ir dar kiek kitokių keliautojų sustatė į koloną. Atvyko daugiau kariuomenės, palydėti per pavojingą komunistų zoną. Vėlai vakare pasiekėm paskutinį sargybų postą. Ten buvo būrys kareivių. Jie turėjo ir radijo siųstuvą. Naktį ramiai pernakvojome ir kitą dieną važiavome toliau. Buvo ramu keliauti, nes čia dar jokių partizanų nebuvo. Vienu tarpu sutikom du vyrus ir vieną moterį. Plantacijų savininkas prancūzas liepė jiems sustoti, o mums isakė juos sumiti. Sakė, kad čia jo darbininkai, neatlikę sutarties, bėga iš plantacijos.

Paėmėme juos į sunkevizimį. Moteris verkia, nenori grįžti, staiga išsitraukė peilį ir norėjo persidurti sau pilvą. Vietnamietis griebė už peilio ir labai išspjovė sau pirštus. Kiek aprišome ir pavažiavę sustojome. Moteris prašosi eiti savo reikalui ir krūmus, o vienas iš vietnamičių sakosi ją palydėsias. Sutikome, tik išpėjome, kad greit grįžtų. Bet kur tau. Kaip nuėjo į džungles, taip abu ir dingo, o mums liko tik tas vienas vyras. Plantacininkas labai supyko ir uždraudė pabėgėliui duoti ką valgyti ar gerti, kol nuyksime į plantacijas. Pabėgėlis, matyti, viską supyrė. Kai valgėme konservus, aš uždengiau kabinos langelį su švarku, kad savininkas nematytų.

(Bus daugiau)

KUR YRA PABALTIJO KATYNAS

VALENTINAS RAMONIS

Per dvidešimt šešis „Draugo“ numerius išsitiesęs ir neseniai pasibaigęs Alfonso Nako „Kelionės Lietuvos dienoraštis“ yra nepaprastai įdomus ne tiek dėl to, apie ką jis rašo pirmuose dvidešimt keturiuose straipsniuose, bet ypač dėl dviejų paskutiniųjų. Šiuose, kuriuos jis pavadino „Post Scriptum“, Nakas mums pateikia jam Lietuvoje sužinotus, bet iki šiol dar mažai užsienyje žinomas detales apie tuos Nepriklausomos Lietuvos karininkus, kuriuos 1941 m. birželio 14 d. klastingais būdais rusai ištrėmė ir tolimą Sibirą jų sunaikinimui.

Tikriausiai tie du straipsniai niekam nesudarė tokio didelio įspūdžio, kaip abiem išvežto majoro Balio Steikūno dukroms, dabar gyvenančioms JAV-ėse. Jos pirmą kartą po 48 metų sužinojo, apie Lamos mirties stovyklą Rusijos gilumoje, kurion jų mylimas tėvas ir daugelis kitų aukštųjų pabaltiečių karininkų buvo nuvežti po jų ištrėmimo. Jos taip pat sužinojo, kokiose žiauriose sąlygose jie ten kentėjo. Nors Nakas mini, kad toje stovykloje keturi iš išvežtųjų lietuvių buvo netrukus nukankinti, jų tėvo kaip ir kitų devynių karininkų mirties vieta bei aplinkybės dukroms iki šio laiko dar nėra žinomos.

Penkiolika metų maj. Steikūno žmona Kristina, kuri 1975 m. mirė JAV-ėse, nežinojo, ar vyras Balys žuvo per karą, ar jis grįžo atgal į Lietuvą, ar gal dar jis gyvas kur nors Rusijoje. Tik 1956 m. iš likusių Lietuvosje giminių sužinojo, kad jis mirė 1945 m., bet niekas nepasakė kur.

Artilerijos majoras Balys Steikūnas gimė Lietuvoje. Savanorius į Lietuvos kariuomenę įstojo 1919 m. kovo 7 d. Dalyvavo mūšiuose su bolshevikais, bermontininkais ir lenkais nuo 1919 m. rugpjūčio 15 d. iki 1920 m. rugšėjo 22 d. 1922 m. kovo mėn. baigė pirmąją Lietuvos karo mokyklą, o 1923 m. sausio mėn. baigė aukštesniuosius karininkų kursus. Tarnavo 3-me, 4-me, 1-me artilerijos pulkuose, o po rusų atėjimo 618-me pulke.

Maj. Steikūnas buvo pavyzdingas vyras ir tėvas, savo šeima jis labai mylėjo. Ta meilė nebuvo vienapusiška. Žmona Kristina su dukrelėmis nekantriai jo laukdavo grįžtant iš kareivinių ar pratimų. Kai jis grįždavo namo, visas namas būdavo pilnas džiaugsmo, meilės ir juokų. Šeima nenustojė jo mylėti po jo ištrėmimo, nei po to, kai sužinojo, kad jis jau miręs. Nors žmona jau mirusi, ji iki paskutiniųjų savo dienų, per karą ir gaisrus, išsaugojo daug daiktų, surištų su jos vyro tarnyba ir jų abiejų gyvenimu. Dukros dar iki šių dienų turi tėvo rašytus laiškus motinai, jo gautus medalius ir ordinus, karo mokyklos ir aukštesniųjų karininkų kursų baigimo atestatus, pažymėjimus bei kitus jam Nepriklausomybės laikais ar tuoj po rusų užėjimo išduotus dokumentus.

Tarp tų dokumentų, kuriuos šeima išsaugojo ir labai vertina, yra pora asmeninių maj. Steikūno liudijimų. Vienas, išduotas 1940 m. rugšėjo 2 d. dar su lietuvišku antspaudu, yra pasirašytas pulk. Vlodo Sidzikausko kaip 1-jo pulko vado, o antras datuotas 1941 m. balandžio 5 d. jau su rusišku antspaudu, pasirašytas maj. Antano Dapkkaus, kuris, atrodo, buvo perėmęs pulk. vado pareigas iš pulk. Sidzikausko. Šie du karininkai

buvo tarp tų 14, kurie kartu su maj. Steikūnu tą tragiską birželio 14 dieną buvo ištrėmti į Sibiro pusnykus.

1941 m. birželio pradžioje, beveik metams praėjus nuo rusų atėjimo, maj. Steikūnas buvo to pačio pulko (kurį mano supratimu rusai pakeitė į 618-tą artilerijos pulką, V.R.) štabo viršininkas, o maj. Antanas Dapkus — to pulko vadas. Tuo metu pulkas buvo Gaižiūnų poligone, kuriame nuo 1930 m. lietuvių artilerijos daliniai kas metą nuo gegužės iki rugsėjo mėn. turėdavo savo pratimus ir kurį nuo 1940 m. rusai pavertė į savo karinę bazę. Žmona Kristina su dukrelėmis gyveno Kupiškyje, kuriame stovėjo didelės modernios 1937 m. statytos kareivinės.

Atrodo, kad jau tada, 1941 m. birželio pradžioje, lietuvių karių tarpe jautėsi įtampa, nes tikriausiai rusai jau buvo suplanavę jų likvidavimą ir tik reikėjo tą planą palaipsniui įvykdyti.

Maj. Steikūnas, savo laiške žmonai Kristinai, rašytam antradienį, birželio 3 d., guodžiasi:

„Mano Brangioji! Nesiseka, žinai Kristinai, jau rengiausi atostogų ir Tau jau vakar parašiau, bet rodos, kad nieko neišeis, rodos, kad atostogos sustabdytos. Bet vistiek apie šeštadienį ar sekmadienį laukit manęs, vistiek manau parvažiuoti nors vienai dienai, nes jau labai išsilgau savo gerosios šeimynėlės. Jei man pavyks parvažiuoti sunkvežimiu, tai aš manau, kad ir Jus atgal paimsiu ir nuvešiu vasaroti. Jeigu važiuosiu sunkvežimiu, tai dar užvažiuosiu pakalbėsim. Važiuojant poligonan buvau užkoles, tai man ten labai patiko. Matai dabar namas atremontuotas, visi kitaip kambariai atrodo. Na, gerai, kaip parvažiuosiu, tai dėl visko pakalbėsim ir nutarim“. Toliau laiške jis rašo: „Kaip mano dukros, ar laukia savo papos? Gerai, laukit, tuojau papa šioj savaitėj nors ne atostogų, bet vistiek parvažiuosiu. Bučiuoju Tave karštai, karštai, daug daug kartų. Tavo Balys. Papa bučiuoja karštai taip pat abi dukras ir tiki, kad jos mamai paklusnios ir geros. Pažeimėnė, antradienis, 3.6.41 m.“

Laiškas rašytas iš Pažeimėnės geležinkelio stoties Vilniaus-Daugpilio ruože. Stotelė buvo įsteigta poligonui, o netoli jos ant miškingo Žeimenos kranto lenkų okupacijos laikais karių šeimos statėsi sau vasarvietes. Tikriausiai tas vasarvietes vėliau perėmė lietuviai, o gal net ir rusai. Iš laiško atrodo, kad maj. Steikūnas planavo ten su šeima atostogauti.

Maj. Steikūnui grįžti namo tą savaitgalį nepavyko, kaip jis planavo, nes sekmadienį, birželio 8 d., 9 val. 40 min. jis vėl rašo žmonai, šį kartą iš poligono:

„Mano Brangioji Kristinai! Matai, vaikeli, yra patarlė ir visai teisingai sako, kad „žmogus numato, o Dievas nusprendžia“. Aš visą laiką maniau, kad šią dieną tai tikrai būsiu su tavim. Vakara jau turėjau bilietą ir liudymą parašęs ir būčiau rytė 10 val. išvažiuojęs, bet prieš devintą paskambino iš diviziono štabo, kad 9 val. reiks būti pas diviziono vadą man ir pulko vadui ir sužinotom nuo div. vado, kad tuojau mudvieju vieton atvyksta kiti, o mes abu pirmadienį rytė turim būti Rygo-

A. a. maj. Balys Steikūnas

je. Vakar dar neatvyko tie, kurie turi priimti. Jeigu šiandien atvyks anksčiau, tai gal kaip nors ir iškombinuosiu nors porai valandų pasimatyti su Tavim. Kur iš Rygos mus skirs, tikrai dar nieko nežinom, jeigu ir aš negaučiau su Tavim, mano Brangioji, pasimatyti ir iš Rygos mums neduotų progos užvažiuoti, tai Tau būtinai paskambinsiu iš Rygos taip, kad pirmadienį popiet ir antradienį visą dieną būk namie, gal būt paskambinsiu. Dabar tiesiog nežinau, kaip daryti, manau su savim pasiimti šitą čemodanėlį ir šį maišą. O kitus likusius daiktus sudėsiu į tą skryniją ir perduosiu kap. Mikelevičiui, kad pirmą progą pasitaikius parsiųstų Kupiškin bagažą tavo vardu, o Tu jau, Vaikeli, kaip nors iš stoties parsigabensi. Pinigų aš Tau, Vaikeli, jei neparvažiuosiu pats, tai parsiųsiu paštu kokius 600 rublių, mat sau noriu pasiilkti šiek tiek daugiau, nes nežinia, kur teks gyventi. Paskui gal ir Tave ten parsigabensiu. Matai, Vaikeli, o dabar nieko nesijaudink, o galvok šaltai ir ramiai. Man rodos dėl buto viso nér ko tau laikyti. Daiktus sukraukit į vieną kambarį ir kitus atsakykit. Man atrodo geriausia būtų, kad tu su vaikai viską susitvarkius važiuotum pas Z (nenoriu minėti čia pavardės, nes ta šeima dar gyvena Lietuvoje ir nesu gavęs jų sutikimo, V.R.). Ten netoli Dėjunai, galėsit gaut nors duonos, jeigu kokia bėda būtų. Mamute, tu tik būk gera ir iš karto vaikams nesakyk, nes jie labai nuliūs, paskui pamaži pasakysi, gal dar aš užvažiuosiu. Taigi, Pupa, būk gera ir nesijaudink, žiūrėk į viską ramiai ir šaltai. Iš Kupiškių susitvarkius išsikraustyk, nes aš jau vistiek Kupiškin nebegrįšiu. Matai vasara, gal kaip nors iš Dėjunų Vitas sudarys talką ir daiktus parsiveit arčiau Dėjunų. Daktaras laukia, baigiu rašyti. Bučiuoju karštai, karštai daug, daug kartų, Tave išsilgęs, Tavo Balys. Manau, kad vistiek padarysiu taip, kad pasimatysim“. Laiško šonuose dar pridėjo: „Vaikučiai,

mano Kristinai, karštai, karštai išbučiuok, sakyk, kad papa greit atvažiuos arba juos pas save parsigabens. Kur ir būsiu, antrašą Tau visuomet duosiu kuo skubiausiai“.

Kaip matyti iš šio antro laiško, daug kas aišku, bet daug kas ir ne. Nors majorams Steikūnui ir Dapkui buvo įsakyta važiuoti į Rygą paskyrimams į naujas vietas, atrodo, kad jiems vistiek nebuvo aišku, ko jie ten važiuoja ar kur jie atsiras.

Rygoje jie išbuvo 2-3 dienas ir turbūt niekas tiksliai nežino, ką jiems ten rusai sakė. Gal, kaip Nakas savo straipsnyje rašo, juos paskyrė į Džeržinskio vado artilerijos akademiją Maskvoje. Galimas daiktas, kad Rygoje rusų kalbos su lietuviams vyko pavieniui ir kad po šių susitikimų jiems leido grįžti atgal į namus, taip pat pavieniui. Maj. Steikūnas namo grįžo penktadienį, birželio 13 d. Duktė tą labai gerai atsimena, nes tą penktadienį visas jų namas buvo pilnas džiaugsmo.

Generolas Jonas Černius, 1939 m. ejęs Lietuvos ministerio pirmininko pareigas, kuris, vėliau grįžęs į kariuomenę, buvo paskirtas 1-mos pėstininkų diviziono vadu, nuo pat mažens buvo maj. Steikūno artimas draugas. Jiedu kartu buvo baigę karo mokyklą ir, atrodo, kad abudu buvo iškviešti į Rygą tuo pačiu metu. Vėliau buvo kalbų, kad Rygoje gen. Černius ką nors nujautė ir stengėsi susisiekti su maj. Steikūnu, bet juos nesuleido. Jis taip pat iš Rygos grįžo Lietuvoje, bet pabėgo į miškus ir išsislapstė iki vokiečių atėjimo. Rusai nespėjo jo šeimos ištrėmti.

Karininkus keleiviniuose pirmos klasės vagonuose iš Lietuvos išvežė kitą dieną, šeštadienį, birželio 14 d. Tą dieną į Rusijos gilumą taip pat vežė ir dešimtis tūkstančių kitų nekaltų žmonių, bet, kaip mes visi gerai žinome, ne keleiviniai, o gyvuliniai vagonai. Kiek karininkų iš Lietuvos tą dieną išvažiavo, su ku pasakyti, nes nežinoma, kiek jų buvo Rygoje ir kiek grįžo atgal į Lietuvą. Kiti gal pasiliko Rygoje ir iš ten kartu su kitais pabaltiečiais važiuojo tiesiai į Rusiją. Bet atrodo, kad tikrai yra žinoma, jog tiesiogiai ar netiesiogiai tuo metu iš Lietuvos buvo ištrėmta 14 karininkų.

Dukrų nuosavybėje yra vienas pažymėjimas, datuotas 1941 m. liepos 26 d., kuris teigia, kad „buv. 618 LAP štabo viršininkas majoras Steikūnas Balys rusų karinės vryiausybės š.m. birželio mėn. 8 dieną buvo išsiųstas į Rusiją“ (iš tikrųjų jis tą dieną rašė laišką iš Gaižiūnų poligono, pranešdamas žmonai, kad sekančią dieną turi jau būti Rygoje, V.R.). Kitas pažymėjimas, datuotas 1942 m. gegužės 6 d., rašo, kad „majoras Balys Steikūnas 615 (čia tikriausiai turėtų būti 618, V.R.)

artiljerijos pulko, 1941 m. birželio 10 d., išsiųstas į Rusiją — „i kursus“. O dar trečias, 1942 m. rugpjūčio 18 d. išduotas pažymėjimo nuorašas, teigia, kad „buv. 29 liet. teritorinio korpo 618 artilerijos pulko majoras Steikūnas Balys, 1941 m. birželio mėn. 15 d. išvežtas į SSSR“.

Šie dokumentai yra autentiški, nors išvežimo data visuose trijuose yra skirtinga. Jie visi buvo išduoti vokiečių laikais, kada maj. Steikūno žmona stengėsi iš valdžios išgauti vyro pensiją, kad galėtų save ir savo dukras išlaikyti. Nors pirmas dokumentas buvo išduotas tik mėnesį po išvežimo, keista, kad tas, kuris jį išdavė, nežinojo, kad išvežimai įvyko birželio 14 d. Pagal dukters pasakojimą, tikriausiai motina dar buvo sukrėsta ir ji pati sumaišė kelionės ir Rygą ir išvežimo į Rusiją datas. Datos tuose kituose dviejuose dokumentuose taip pat yra netikslios.

Kas tikrai atsitiko su šiais karininkais po jų išvežimo iš Lietuvos? Pagal Naką, juos nuvežė į Maskvą, kur jie buvo gerai traktuojami ir laisvi laukė, kol prasidės kursai artilerijos akademijoje. O birželio iš 28 ir 29 naktį visi buvo suvaryti į bendrą patalpą ir pavieniai nuvesti į kitą patalpą, buvo nuvesti 10 metų lagerio ir po to amžina tremtimi.

Iš tikrųjų kas su jais atsitiko tuoj po išvežimo iš Lietuvos, dar visai neaišku. Birželio 22 d. žmona Kristina gavo iš vyro atviruką, kuriame jis rašo:

„17.VI.41, Mano Brangioji! Šiandien, kol dar mokslas neprasidėjo, padarėm ekskursiją į Gorkį (Niznij Novgorod). Matai, aš pamiršau namie savo skutimosios prietaisus, tai čia nusi-pirkau. Šiaip esu sveikas, nors iš karto atrodė, kad antklodė bus nereikalinga, bet žinai naktį visai pritiko. Dabar atėjom su Sidzikausku (pulk. Vladas Sidzikauskas, V.R.) ant Volgos į prielaukos restoraną papietauti ir paskui 4 val. važiuosim vėl atgal į lagerius. Iš čia ir rašau Tau, mano geroji, šį atviruką. Na lik sveika, būk linksma ir rami. Bučiuoju karštai, Balys“. Dar pridėjo: „Bučiuok karštai vaikučius“.

Kaip matome, maj. Steikūnas atviruką rašė iš Gorkio, kuris yra apie 410 kilometrų (260 mylių) ir rytus nuo Maskvos, tik trečią dieną po jų išvežimo iš Lietuvos. Ar juos tikrai pirma nuvežė į Maskvą, kaip Nakas rašo? Jeigu taip, tai negi jie keliau tokią distanciją į Gorkį vien tik pirkintis? Labai keista yra atviruko priešakinė pusė, kurioje maj. Steikūnas parašė savo adresą. Iš rusų kalbos išvertus, jis skamba panašiai šitaip: „dėl: Iljino-Gorochovecko, Ivanovsko apskritis, Gorkio geležinkelio kelias, Nr. 65, majoras Steikūnas“. Bet dar keisčiau atrodo toje pačioje at- (Nukelta į 5 psl.)

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX GREIT
REALTORS PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

Namų apžūrėjimui

Sekmad. gegužės 21 d. 1-4 v.p. 3703 W. 56 Pl. Tik \$52,900! 3 mieg., išlitas rūšys; 20 pėdų salonas. Puikus pirktnys, žema kaina. Skambinkite dabar 436-8600!

3640 W. 62 Pl. 6 kamb. mūrinis namas su 3 mieg.; moderniškas vonios kamb. aluminio apdaila; pusiau įrengtas rūšys. Didelis kiemas; 1/2 bloko iki St. Nicholas bažnyčios. Žavus namas. Skubėkite paskambinti!

No. 424 — 53 & Kolin. 2 butų apt. Tik \$94,900! 3 mieg. kamb. kiekv. bute; didelis valg. kamb. sav.; išlitas rūšys; 2 auto. garažas; naujas stogas, karšto vandens katilinė; nuomininkas moka už šilumą; aukšta nuoma. Skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namą įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose Sąj. ringai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris
Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

For sale in Worth, IL large, clean brick ranch, 3 bdrm., new kitchen, new fam. rm., din. rm., living rm., hobby rm.; 1 1/2 bath, fire place; 2 1/2 car garage + much more; low taxes. \$118,500. Call 361-4889.

FOR RENT

Išnuomojamas 4 kamb. vasarnamis (cottage) ant 2 akrų sklypo Union Pier, MI. Privatus plažas. Labai svarus. Visai vasarai \$2,300; savaitelį \$325. Skambinti po 4 v.p.p. 788-0395.

FOR SALE

Pigiau parduodu naują, Lietuvoje naudoti tinkamą, video-kamerą, VCR ir televiziją. Tel. 448-6580.

POVILAS PETKEVIČIUS

LENKŲ OKUPACIJOSĖ IR JŲ KALĖJIMUOSE

Šioje 187 psl. knygoje vilnietis autorius aprašo savo gyvenimo tarpsnį, praleistą lenkų okupuotoje Lietuvos dalyje ir aštuonerius metus kalėjimuose. Objektvyvis ir sklandžiai parašytos apybraižos skaitytoją įtikina, kad mūsų kaimynas buvo žiaurus ir sukta. Šią knygą kiekvienam verta pasiskaityti ir turėti savo knygų bibliotekoje. Kaina su persiuntimu 9.50 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 centus valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

GENRIKAS SONGINAS
VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS

Tik dabar ši knyga išėjo iš spaudos, 128 psl., kietais viršeliais su aplanku, kuris pieštas dail. Ramintos Lapšienės. Tai legendos, per eilę metų parašyti pasakojimai, girdėti iš žmonių ar atkurti autoriaus, pasiremiant kur nors rastais duomenimis. Ši knyga gražiai išleista Songino anūko Lino Raslavičiaus pastangomis. Kaina su persiuntimu 10 dol. Illinois gyventojai dar pridėda 64 centus valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

Tremtinė — tai vienas paveikslas iš labai puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madonų, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New York. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiai ar lietuviui. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

Jaunlietuviai Lietuvoje sveikina skautų suvažiavimą.

Nuotr. L. Vasausko

MŪSŲ KOLONIJOSE

Baltimore, Md.

PASKUTINIS „RATILIO“ KONCERTAS AMERIKOJE

Baigdamas koncertinę kelionę po JAV lietuvių kolonijas, Vilniaus universiteto folklorinis ansamblis „Ratilio“ panorą pa-

PABALTIO KATYNAS

(Atkelta iš 4 psl.)

viruko pusėje uždėta pašto antspauda, kurioje galima išskaičiuoti birželio 17 d. datą ir žodžiai „Gorki-Kuibyšev SSR“. Kuibyšev miestas, kuris prieš bolševikų atėjimą vadinosi Samara, buvo didelis pramonės centras. Jis yra maždaug 520 kilometrų (325 mylias) nuo Gorkio ir net apie 850 kilometrų (520 myliu) ir rytus nuo Maskvos, jau beveik Sibire. Nuo Kuibyševu prasideda vadinamas Sibiro geležinkelis. Ten po 1863 m. sukilimo buvo išvežta daug lietuvių, kurių vienu metu buvo apie 1000.

Kur tuos karininkus nuvežė, visai neaišku. Kur tie lageriai, kuriuos maj. Steikūnas mini savo atviruke? Ar netoli Maskvos? Ar šalia Gorkio? Ar gal jau kur nors pakeliui į Kuibyševą? Gal kada nors tas viskas paaiškės. Dar norėčiau pridėti, kad kai kuriuose Rusijos žemėlapiuose Dzeržinskio vardo miestas yra netoli Gorkio ir vakarų pusę. Gal ten, o ne Maskvoje buvo ta artilerijos akademija, kurią Nakas mini savo straipsnyje.

Kaip anksčiau minėjau, 1956 m. lapkričio 9 d. maj. Steikūno šeima iš likusių Lietuvoje giminų gavo laiška, kuriame tarp kitų asmeninių žinučių jie rašo: „kaip klausai apie Balį; jis mirė 1945 m. gruodžio mėn. 24 d. ligoninėje. Jis fronte nebuvo, neatlaikė operacijos; tai yra tikros žinios“. Tai ir viskas. Niekas daugiau nuo to laiko iš Lietuvos nesužinojo. Šeima žinojo, kad maj. Steikūno sveikata nebuvo per geriausia. Jis turėjo įvairių problemų ir nuostabu, kad tokiose sunkiose sąlygose dar išsilaukė iki 1945 m. Bet ar tikrai jis mirė ligoninėje operacijos metu, tai kitas klausimas. 1956 m. nelabai daug ką iš Lietuvos galėjai sužinoti, o be to kas garantuoja, kad giminėms Lietuvoje buvo suteiktos teisingos žinios?

Nors Nako straipsnis ir atskleidžia nemažai žinių apie šių ištremtųjų likimą, taip pat sukelia ir daugiau klausimų. Kas atsitiko su tais likusiais gyvais karininkais po jų išvežimo iš Lamos stovyklos? Kur, kada ir kaip jie mirė? O gal iš jų kas nors liko gyvas? Kokios žinios apie juos pasiekė Lietuvą po karo? Gal su laiku, kada Lietuvoje bus surinkta daugiau medžiagos apie Sibiro tremtinius, kas nors daugiau paaiškės.

matyti garsiąją Amerikos sostinę Washingtoną ir pakoncertuoti vietas bei apylinkių lietuviams. Čia ratiliečius priėmė, pavaišino ir aprodė miesta. Bet Washingtono lietuviai neturi renginiams salės ir negali ant greitųjų koncerto suorganizuoti. Tad kreipėsi jie į kaimynines Baltimorės veikėjus, kurie per vieną savaitę surengė koncertą ir plačiai jį apskelbė.

Koncertas įvyko Lietuvių namų didžiojoje salėje gegužės 1 d. 7:30 val. vakaro. Nežiūrint, kad tai buvo pirmadienis, t.y. darbo diena, ir nežiūrint, kad praėjusį šeštadienį įvyko Lietuvių radijo valandėlės surengtas koncertas, klausytojų prisirinko pilnutėlė salė ne tik iš Baltimorės, bet ir iš Washingtono.

Nėra reikalo vardyti ansamblio atliktų programos punktų. Jie plačiai buvo aprašyti spaudoje po „Ratilio“ pasirodymų kitose kolonijose. Norėčiau tik paminėti, kad jauni Vilniaus universiteto studentai autentiskais drabužiais, šokiais, dainom, sutartinėm, liaudies instrumentų muzika bei deklamacijom atgaivino mūsų dvasioje tautinę mistiką ir bent trumpam panaikino platųjį Atlantą, kuris tik geografiškai skiria mus. Pajutome, kad mes visada buvome ir esame viena tauta. Nenuostabu, kad klausytojai kai kurias patriotines dainas išklause atsistoję ir su ašaromis akyse.

Koncertą suorganizavo Baltimorės Lietuvių namų b-vės valdyba ir LB apylinkė. Po programos, ansamblio vadovei Zitai

Kelmickaitėi buvo išteikta gėlių. Ansamblyje sveikino ir dėkojo už atvykimą į Baltimorę Šv. Alfonso lietuvių parapijos klebonas kun. Antanas Dranginis, LB apylinkės pirm. Vytautas Eringis ir Lietuvių namų valdybos pirm. Balys Brasauskas.

Šis netikėtas koncertas ratiliečiams buvo paskutinis pas Amerikos lietuvius. Antradienio rytą, Lietuvių namų šeiminių pavaišinti, susikrovę lagaminus į autobusą ir dar truputį apžvelgę Baltimorės miestą, ratiliečiai pasuko New Yorko link, iš kur lėktuvu grįžo namo, į senąjį lietuvišką Vilnių.

VISUOMENINĖS VEIKLOS KRONIKA

Vasario 12 d. įvyko tradicinis Vasario 16-sios banketas, kurį visuomet rengia Marylando lietuvių organizacijų taryba. 8:30 val. ryto Šv. Alfonso bažnyčioje buvo laikomos pamaldos už žuvusius už Lietuvos laisvę. Mišias laikė ir pamokslą pasakė lietuvių parapijos klebonas kun. Antanas Dranginis. Banketas prasidėjo 1 val. p.p. Lietuvių namuose. Pagrindinė kalba pasakė Nepriklausomos Lietuvos atstovas Washingtono ir prie Vatikano Stasys Lozoraitis. Meninę dalį atliko „Aidų“ kvartetė. Atsilankė nemažai kvietinių Baltimorės miesto ir Marylando pareigūnų.

Vasario 19 d. 2 val. p.p. Lietuvių namų salėje įvyko LB apylinkės ruoštas Vasario 16-sios minėjimas. Čia pagrindinę kalbą pasakė Amerikos Balso lietuviškojo skyriaus viršininkas Romas Sakadolskis, meninę dalį atliko „Dainos“

choras, tautinių šokių grupės ir Karaliaus Mindaugo šeštadienio mokyklos mokiniai.

Balandžio 1 d. 7:30 val. vakaro įvyko metinis „Dainos“ choro koncertas. Tai pirmas „Dainos“ pasirodymas, vadovaujant naujai dirigentei Emilijai Pakštaitėi-Sakadolskienei.

Balandžio 16 d. 2 val. p.p. Baltimorės lietuvių Tautiško knygyno 80 metų veiklos minėjimas. Paskaitą skaitė Antanas Dundzila iš Washingtono. Meninėje dalyje solo dainavo Janina Brasauskienė, eilėraščius deklamavo K. Mindaugo šeštadienio mokyklos mokiniai ir tautinius šokius šoko „Ratelio“ grupė. Buvo įrengta retų lietuviškų leidinių paroda iš turtingo Broniaus Medelio rinkinio.

Balandžio 23 d. LB apylinkės metinis susirinkimas. Apgailėtina maža žmonių susirinko. Nebuvo iš ko nė valdybos rinkti. Teko tai pačiai valdybai pasiūlyti naujai kadencijai. Apylinkės valdybą dabar sudaro Vytautas Eringis — pirmininkas, Irenijus Krasauskas, Marija Krasauskienė, Kęstutis Česonnis, Liucija Česonienė, Nida Gailaitė, Edvardas Sakalauskas, Arūnas Vaškys ir Valerija Sajauskienė.

Balandžio 19 d. 7:30 val. vakaro — Lietuvių radijo valandėlės koncertas. Baltimorės lietuvių radijo programa veikia nuo 1948 metų. Jai visą laiką išstovėję vadovauja Albertas Juškus ir Kęstutis Laskauskas. Tad šis renginys jau 41 metinis koncertas, kurio programą atliko aistringa audringa estradinė muzikos dainininkė Violeta Rakauskaitė-Štromienė.

Gegužės 1 d. — jau minėtas „Ratilio“ koncertas.

Gegužės 6-7 d. Baltimorės Lietuvių atletų klubo sportininkai dalyvavo 39-se Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynėse

Toronte, Kanadoje. Baltimoriečiai pasirodė neblogai. Grupiniam kėglijavime laimėjo I vietą. Individualiniam kėglijavime I vietą parsivežė Cathy Duliene, o II vieta teko Vincui Duliui. Raketbole II vietą laimėjo Viktoras Sajauskas.

Birželio 3-4 d. — lietuvių festivalis Baltimorės miesto festivalių halėje.

Birželio 17 d. — „Armonikos“, liaudies ir pramoginių dainų vieneto iš Lietuvos, koncertas. AR

Hot Springs, Ark.

PRIE NAUJO KAPO

Mirties angelas retina išėjusių vyresniąją kartą. Šių metų balandžio 28 dieną palaidojome a.a. Petrą Dambrauską Crestview kapinių lietuviškoje sekcijoje. Velionis atsigulė amžinojo poilsio šalia savo žmonos a.a. Onos Dambrauskienės, vos šešioms savaitėms tepraėjusio jos laidotuvių. Petras Dambrauskas mirė balandžio 24 d. Šv. Juozapo ligoninėje. Laidotuvėmis rūpinosi Tautvydas Jankus ir Albertas Rožėnas, kadangi jo artimieji gyvena Lietuvoje.

Petras Dambrauskas buvo 87 metų amžiaus, gimęs Vilniaus krašte. Atvykęs Amerikon apsigyveno Chicagos Bridgeporte ir net buvo ten kurį laiką Lietuvių Bendruomenės pirminkas. Priklausė šaulių rinkinei, buvo Lietuvių Fondo narys. Velionis mėgo žmones ir bendravo su jais. Kol sveikata leido, visada uoliai lankė visus lietuviškus renginius, dalyvavo lietuviškose pamaldose. Pnumeravo ir rėmė lietuvišką spaudą, dosniai aukojo laisvimo bei kultūriniam reikalams.

Atsisveikinimas su mirusiuoju buvo Caruth laidojimo

Mylimam Vyru!

A.†A.

JONUI GIERŠTIKUI

mirus, mūsų mielą sesę DANUTĘ, šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

„Kun. Gražinos“ būrelis sesės

A.†A.

JONUI GIERŠTIKUI

mirus, jos žmoną DANĄ, Aušros Vartų tunto sesę, sūnus RAIMUNDĄ su šeima ir SAULIŲ, dukras VIDĄ su šeima ir RŪTĄ su vyru JONU nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Aušros Vartų Tunto
vadija ir sesės

Rockfordo skyriaus Lietuvos Dukterų narei

A.†A.

MONIKAI STANKAITIENEI

mirus, jos dukrai, taip pat Lietuvos Dukterų narei, dr. DANGUOLEI SURANTIENEI reiškiamo giliausią užuojautą.

Rockfordo Skyriaus Lietuvos dukterys

Brangiai Mamai

A.†A.

MONIKAI STANKAITIENEI

mirus, mielus dr. DANGUOLĘ ir STASĮ SURANTUS nuoširdžiausiai užjaučiame liūddami kartu su Jumis

Irena Jarošekienė,
Raimonda ir Margarita su šeimomis

namuose. Rožinį sukalbėjo kun. Jonas Burkus, atsisveikinimo žodžius tarė LB pirm. Stepas Ingainis, Moterų seklyčios pirm. Liucija Gudeliene, „Leiskit j Tėvyne“ radio vedėja Salomėja Šmaizienė, kuri atsisveikino ir Lietuvių Fondo vardu, o Balfu vardu žodį tarė įgaliotinis Aleksas Sadauskas. Kun. Jonas Burkus Švč. Marijos bažnyčioje atnašavo šv. Mišias ir palydėjo

į kapines, kuriose Dambrausku paminklas gerokai anksčiau jau buvo pastatytas. Šermonyse ir laidotuvėse dalyvavo gražus būrys tautiečių, kurie buvo pakviesti gedulo pietums ir Trumpets restorana, pagal velionio valią.

Tautietei Petrai, tebūnie lengva Amerikos žemė, kuri Tave amžinai priglaudė.

Sal. Šmaizienė

A.†A. JOSEPH KONČIUS

Gyveno Hickory Hills, IL.

Mirė 1989 m. gegužės 20 d., sulaukęs 75 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 40 m.

Pasiliko dideliame niūdime brolis Anthony, Lietuvoje dvi seserys, Sibire kitas brolis; sūnėnai: Arnold su šeima ir Arvydas; dukterėčia Ina su šeima.

Kūnas pašarvotas gegužės 22, pirmadienį nuo 4 iki 9 v.v. Lack & Sons Hickory Funeral koplyčioje, 9236 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL.

Laidotuvės įvyks gegužės 23 d., antradienį. Iš koplyčios 9:30 val. ryto bus atlydėtas į St. Patricia parapijos bažnyčia, Hickory Hills, kurioje 10 v. ryto įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. S. C. Lack & Sūnūs. Tel. 430-5700.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAŠ IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. 652-5245

BAFL RAŠTAS VALSTYBĖS DEPARTAMENTUI

Atsakydama į Valstybės departamento kvietimą pareikšti savo nuomonę Paryžiuje vykstančiai konferencijai dėl Helsinkio susitarimų humanitarinių principų vykdymo, Baltų laisvės lyga pareiškė susirūpinimą, kad Sovietų Sąjunga vis dar pažeidžia „pirmojo krepšio“ (Basket I) 3, 6, 7 ir 8 paragrafus:

1. Laikydama galioje Molotovo-Ribbentropo pakta, Sovietų Sąjunga tebelaioku okupuotas Pabaltijo valstybes. Jei iš tikro nori atitaisyti Stalino nusikaltimus, Sovietų Sąjunga turi pripažinti Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybines sienas ir iš jų teritorijų išvesti savo karines pajėgas;

2. Sovietų Sąjunga kontroliuoja ir trukdo laisvą informacijomis pasikeitimą ne tik su užsieniu, bet ir su ukrainiečiais, gruziniais ir kitais, esančiais sovietų imperijos ribose;

3. Sovietų Sąjunga pažeidžia žmogaus teises, vieniems neleidama išvykti iš krašto, kitus priversdama išvykti arba iš-

vykusiems neleisdama sugrįžti;

4. Sovietų Sąjunga okupuotų Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių vyrus prievarta ima karinėm tarnybom;

5. Sovietų valdžia priekabiauja prieš tu, kurie pasisako prieš okupaciją ir komunistų partiją;

6. Sovietų Sąjunga nėra davusi pilnos atskaitomybės kuriai nors tarptautinei organizacijai apie politinius kalinius, anksčiau teistus už „antisovietinę agitaciją ir propagandą“; Savo raštą Baltų laisvės lyga baigia taip:

„Paryžiaus konferencija neturėtų vienašališkai reikšti pasitenkinimą faktu, kad Pabaltijo kraštų žmonėms šiuo metu leidžiama laisvai kalbėti. Konferencija turėtų išgirsti jų nuomonę apie tikrąsias sąlygas ir išklausti jų norus, ir pagal tai daryti nutarimus“.

Raštą paruošė Baltų laisvės lygos teisinis patarėjas Jaak Treiman, kuris yra Estijos garbės konsulas Los Angeles mieste.

APLINK MUS

x Ateinanti pirmadienį, gegužės 29 d. bus Kapų puošimo diena — šventė visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse bus 10:30 val. šv. Mišios, kurias laikys kun. Ričardas Repšys. Dalyvaus Kolombo vyčiai, Don Varno postas, Lietuviai šauliai. Po šv. Mišių bus iškilmės prie kapinių steigėjų paminklo.

x Amerikos Lietuvių Montessori draugijos visuotinis narių susirinkimas bus trečiadienį, gegužės 31 d., 7:30 val. vak. Lietuvių centre, 511 E. 127 St., Lemonte. Visi nariai ir kiti susidomėję priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimu kviečiami dalyvauti. Susirinkime bus renkami ir nauji direktoriai. Esant klausimų ar norint daugiau informuotis prašome skambinti Daliai Januškienei tel. 257-5078.

x Pranas Joga, JAV LB krašto valdybos sekretorius, su žmona buvo atvykęs į Chicago dalyvauti premijų įteikimo šventėje ir Liet. Bendruomenės krašto valdybos posėdyje. Buvo apsiostoję pas savo gimines. Sekmadienį aplankė Lietuvių centrą Lemonte. Pirmadienį, gegužės 22 d. kartu su žmona aplankė „Draugą“, isigijo knygų, pasikalbėjo su redaktorais ir painformavo apie savo darbus. Vakar jie išvyko atgal į Akroną.

x Marijos aukšt. mokyklos mokslo baigimo iškilmės bus gegužės 28 d., sekmadienį, 9:30 val. ryto. Mokyklos direktorė ses. Grace Ann su asistente ses. M. Rosalinda įteiks diplomus 298 baigusios mergaitėms. Šv. Mišias laikys kun. John Daniel Reed, OFM, o Marijos Kaupaitės žymenį įteiks Marquette banko vykdomasis direktorius John Francis McCarthy.

x Vyrų kvartetas iš Los Angeles yra išvykęs į Lietuvą koncertuoti. Jie iš Vilniaus atsiuntė „Draugo“ redakcijai sveikinimus su visų parašais. Pasirašė Antanas Polikaitis, Rimtautas Dabšys, juos lydėjęs Dalilė Polikaitienė, Bronius Seliukas, akompaniatorė muz. Raimonda Apeikytė ir Emanuelis Jarašius. Jiems visiems dėkojame ir linkime pasisekimo.

x Lietuvos televizijos ir radijo ansamblių „Armonika“ šiaudien, gegužės 23 d. atvyksta į JAV. Visi koncertai visuose miestuose — numatyta tvarka. Čikagos koncertams bilietai: Patria, 2638 W. 71 St., tel. 312-778-2100.

(sk)

x Ieškau savo motinos sesers, Emilijos Jucytės-Bo-gučinskės, gim. Mažeikių aps., Ilakių val., Vabalų km., arba jos vaikų bei anūkų. Iki 1940 m. gaudavome laiškus ir Michigan valstijos. Žinančius apie ją, prašome rašyti: Būbliuskas Anicetas, Skuodas 235670, Mokyklos 4-4, Lithuania arba V. Vaičiulis, 85-20 88 St., Woodhaven, NY, 11421. Tel. (718)441-5689.

(sk)

x Video ir stereo aparatūrą siunčiame į Lietuvą. Siunčiame kargą į Maskvą arba Vilnių ir iš kitų JAV miestų. Tiksliai ir sąžiningai kargą informacija persiunčiant jūsų daiktus. Romas Pukštys, Transpak, tel. 312-436-7772, namų tel. 312-430-4145.

(sk)

x Minint Kristijono Donelaičio 275 metų gimimo sukaktį, šių metų Poezijos dienų pirmasis vakaras gegužės 26 d., penktadienį, yra skirtas Donelaičiui ir kūrybai apie Donelaičių. Įvadas į vakaro programą bus prof. Broniaus Vaškelių — „Žvilgtelėjimas į Donelaičio stiliistiką“. Programos pradžia Jaunimo centro didžiojoje salėje 7:30 v. vak.

x Memorial Day — Mirusių pagerbimo iškilmės Lietuvių Tautinėse kapinėse įvyks sekmadienį, gegužės 28 d., 11 val. ryto. Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza pasakys pagrindinę kalbą. Giedos operos sol. Algirdas Brazis, dalyvaus Dariaus ir Girėno veteranų postas, šauliai ir kt.

x Evelina ir Bronius Masiokai iš Aurora, Colo., atvyko į Chicago ir aplankė savo artimuosius ir draugus. Jie aplankė taip pat ir „Draugo“ redakciją, painformavo apie veiklą Denvery ir bendrai Colorado valstijoje ir apie lietuvių gyvenimą. E. Masiokienė yra nuolatine „Draugo“ bendradarbė.

x „Lietuva“, „Dailė“ ir „Audra“, trys burlaiviai, gegužės 13 d. 3 val. popiet išplaukė iš Klaipėdos transatlantinei kelionei, dabar jau atplaukė prie Kielio kanalo, kuriuo po 10 valandų plaukimo pradėjo plaukti į Šiaurės jūrą. Geg. 21 buvo pasiekę Olandijos krantus. Burlaivis „Dailė“ atveža ir 45 dailės darbus parodomis New York'e ir Chicagoje.

x Dr. Justinas Dėdinas, Oakbrook Terr., Ill., ne kartą yra „Draugą“ parėmęs didesnėmis aukomis. Pratešdamas prenumeratą 1989 metams atsiuntė visą šimtinę. Dr. J. Dėdina skelbiame garbės prenumeratorium, o už stiprinimą savos spaudos tariame nuoširdų aciu.

x Bronius Ginčauskas, St. Petersburg Lietuvių pensininkų klubo pirmininkas Floridoje, veiklus lietuviškų organizacijų darbuotojas, prateš prenumeratą su visa šimtine. Br. Ginčauskui, „Draugo“ bendradarbiui ir rėmėjui, garbės prenumeratoriui, už paramą savai spaudai tariame nuoširdų aciu. Kartu atsiprašome už jo klaidingą pavardės :tspausdinimą „Drauge“.

x Vladas Staskus, Redford, Mich., pratešdamas prenumeratą, pridėjo 10 dol. dienraščio paramai ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus aciu.

x „Žiburėlio“ ir „Lietuvių namelių“ mokyklėlių gegužinė bus birželio 4 d., sekmadienį, Lietuvių centro kieme Lemonte. „New Bakery“ paaukojo duoną, kad vaikai ir jų tėvai galėtų socialiai praleisti dieną. Abiejų mokyklėlių vaikai ir tėvai nuoširdžiai kviečiami, o kepyklos savininkams dėkoja.

x „Armonikai“ iš Vilniaus reklamos nereikia! Jie žinomi ir mylimi. Puiki progą pamatyti ir pabendrauti Čikagos Jaunimo centro gegužės mėn. 28, 29 d. 5 v.v. Bilietai — dovanų ir elektronikos parduotuvėje „Patria“ 2638 W. 71st St. tel. (312) 778-2100.

(sk)

x Jakubėno Kamerinio orkestro koncertas nukeltas į spalio mėnesį.

(sk)

x Pasaulio Lietuvių centro administracija ieško šeiminių aptarnauti nuolatinius gyventojus. Bus parūpintas butas, maistas ir alga. Smulkesnei informacijai skambinti 257-8787.

(sk)

x Mokytojų, tėvų ir jaunimo studijų savaitėje, kuri bus rugpjūčio 6-13 d. Dainavoje, Gailutė Valiulienė, Dariaus Girėno lit. mokyklos mokytoja, skaitys paskaitą „Vaikų paruošimas mokykliniams pasirodymams. Registruotis tel. 585-2629.

x Mikas Lišauskas, Waterbury, Conn., parėmė „Draugą“ 20 dol. auka, pratešė prenumeratą ir už kalėdines korteles ir kalendorių, pridėjo 10 dol. M. Lišauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Liuda Petravičius, Putnam, Conn., pratešdamas prenumeratą, pridėjo 20 dol. „Draugo“ paramai ir 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. L. Petravičių skelbiame garbės prenumeratorė, o už auką labai dėkojame.

x Juozas Briedis, West Bloomfield, Mich., su prenumeratorės pratešimo mokesčiu atsiuntė visą šimtinę. J. Briedį irrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už palaikymą savos spaudos nuoširdus aciu.

x Jadvyga Jurkūnienė, Detroit, Mich., parėmė „Draugą“ 25 dol. auka, pratešė prenumeratą vieneriems metams, o už kalėdines korteles ir kalendorių dar pridėjo 10 dol. J. Jurkūnienėi, mūsų garbės prenumeratorėi ir rėmėjai, tariame nuoširdų aciu.

x Žurnl. Alfonsas Nakas, Sunny Hills, Fla., mūsų bendradarbis, S. Rakšnyš, Halandale, Fla., Kostas Gaputis, Nopico, Kanada, Pranas Zaranka, Redford, Fla., F. M. Gudinskas, Hamilton, Ont., Kanada, Bronė Banionis, Chicago, Ill., pratešami „Draugo“ prenumeratorai, kiekvienes paaukojo po 15 dol. už kalėdines korteles.

x Donatas Šatas, Warwick, RI, Bruno Petrauskas, Burbank, Ill., Petras Mikšys, Leicester, Mass., Ona Leščevičienė, Chicago, Ill., pratešė prenumeratą vieneriems metams ir pridėjo po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus aciu.

x Po 10 dol. atsiuntė už kalėdines korteles ir kalendorių: Vanda Jautokaitė, J. Pakalnsnis, J. Gečiauskienė, Elena Kosolovas, Anna Uždavinis, Jonas Reklaitis, Jonas Purlulis, Stasys ir Elena Mickai, Jonas Žukas, Juozas Kazlauskas, Irena Vinclovas, Meile Renkus, Edmund Kybartas. Visiems tariame nuoširdų aciu.

x Zina Katiliskienė, poetė Vytautas Vanagas, S. Krutulis, A. Biežis (Mrs.), Aldona Sandar-gas, G. Grinius, A. Bakšys, A. Petrauskas, V. Jasinevičius, Jovana Jovaiša, Nijolė Čerekas, Olympia Chonin, R. Dirvonis, A. Poškaitis, B. Užsienis, Vladas Bendikas už kalėdines korteles ir kalendorių atsiuntė po 10 dol. aukų. Labai aciu.

x Stella Sheputis, Cicero, Ill., „Draugo“ garbės prenumeratorė, rėmėja, su prenumeratorės pratešimo mokesčiu atsiuntė visą šimtinę. Nuoširdus aciu.

x Vytautas Gavelis, Collinsville, Ill., dažnai „Draugą“ paremia aukomis. Pratešdamas prenumeratą vėl pridėjo 30 dol. dienraščio stiprinimui. Vyt. Gavelį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Vytautas Aleknavičius iš Vilniaus ieško giminių. Apie 1914 m. į JAV atvyko trys broliai Aleknavičiai: Juozas, Antanas, Vincas ir sesuo Teofilė iš Gerdžių kaimo, Lukšių valsčiaus, Šakių apskrities. Ką nors žinantieji apie minėtus asmenis, prašomi pranešti Alfonsui Kontviui. Skambinti „collect“: (714) 897-1143.

(sk)

1989 m. balandžio 16 d. JAV Jaunimo sąjungos III politinio seminaro dalyviai prieš Lietuvos pasiuntinybę, Washington, D.C. Kartu su dalyviais stovi dr. Stasys Bakšis, Lietuvos disidentai Balys Gajauskas ir Algirdas Statkevičius bei pasiuntinybės darbuotoja Margarita Samatiene. Nuotr. Pauliaus Mickaus

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

PREMIJUOTŲJU PAGERBIMAS IR PREMIJŲ ĮTEIKIMAS

Jaunimo centre gegužės 20 d., šeštadienio vakare, vyko JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros tarybos surengtas premijuotųjų pagerbimas, premijų įteikimas, meninė programa ir vakariene. Susirinkus pilnai salei, surikiavus laureatus, jų atstovus, Kultūros tarybos narius ir prezidiuman pakviestuosius jų palydovus, jaunimas nešė atitinkamas vėliavas. Maršą grojant, per salę atėjo ilga eilė pagerbtųjų ir jų palydovų ir susėdo scenoje. Sugiedojus Lietuvos himną ir kun. Antanui Saulaičiui sukalbėjus invokaciją trumpa įžanga, nubrėždama premijų įteikimo reikšmę, šventę atidarė Kultūros tarybos pirmininkė Dalia Kučėnienė. Po savo žodžio programai vadovauti jį pakvietė vicepirmininkė Nijolė Martinaitytė.

Pirmasis buvo iškvietas lituanistas dr. Petras Jonikas, kurio mokslo veikalas „Lietuvių kalba ir tauta amžių būvyje“ komisijos, kurią sudarė pirm. dr. T. Remeikis, dr. D. Katiliūtė-Boydston ir dr. B. Vaškėlis, buvo premijuotas. Apie premijuotąjį trumpą biografiją paskaitė Marija Remienė.

x Sol. Antanas Pavararis, Agoura, Cal., pratešdamas „Draugo“ prenumeratą, pridėjo ir 20 dol. jo stiprinimui. A. Pavararį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

x Henry Česnauskas, Alexandria, Va., atsiuntė 25 dol. dienraščio paramai ir pratešė prenumeratą vieneriems metams. H. Česnauską irrašome į garbės prenumeratorių sąrašą, o už auką labai dėkojame.

x Petras Pisnys, Chicago, Ill., suprasdamas lietuviškos spaudos sunkumus, pratešdamas prenumeratą atsiuntė visą šimtinę. P. Pisnį skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką labai dėkojame.

Kr. Donelaičio aukštesniosios mokyklos mokiniai šoka mokyklos 30 metų sukakties minėjime. Nuotr. J. Tamulaičio

ir jam buvo įteikta Liet. Bendruomenės 3000 dol. premija. Laureatas dr. P. Jonikas padėkojo komisijai, Bendruomenėi, Lituanistikos institutui ir visiems, kurie tokiais veikalais domisi.

Antroji premija tos pačios komisijos skirta buvo taip pat už mokslinį veikalą „Tautos atminties beiškant“ Lietuvių Bendruomenės 3000 dol. buvo įteikta Prancūzijoje gyvenančiam dr. Algirdui J. Greimui. Jam čia atstovavo Birutė Drungienė. Apie A. J. Greimą kalbėjo, jo biografiją duodama, M. Remienė. B. Drungienė perskaitė premijuotojo A. Greimo atsiųstą kalbą, kurioje jis prisiminė savo mokslinius siekius ir neužmirštamą draugą a.a. Karolį Drungą.

Lietuvių Fondo tarybos pirm. Stasys Baras nusakė biografinius bruožus, N. Martinaitytei išsiskaus pianistą prof. Andrių Kuprevičių, kuriam buvo paskirta muzikos premija. Komisiją sudarė Faustas Strolia, Audronė Gaižiūnienė, Povilas Matiukas, Kazys Skaisgirys ir Loreta Venclauskienė. JAV Lietuvių Fondo premija įteikė Stasys Baras. Trumpai kalbėjo A. Kuprevičius, padėkodamas visiems ir papasakodamas apie savo muzikos kelią.

Teatro premija šiemet teko Los Angeles Dramos sambūriui, kuriam vadovauja V. Dovydaitis, režisuoja P. Maželis. Apie Dramos sambūrį kalbėjo Kultūros tarybos narys Edvardas Tuskenis. Premiją įteikė Lietuvių Fondo valdybos pirm. Marija Remienė. Padėkos žodį ir apie Dramos sambūrį pasakė Vincas Dovydaitis. Komisijoj Teatro premijai skirti buvo Živilė Šilgaliene, Jūratė Jakšytė-Landfield ir J. Prunskis.

Žurnalistų premija buvo paskirta Vytautui Meškauskui, nuolatiniam „Dirvos“ bendradarbiui. Jam negalint iš Floridos atvykti, atstovavo Vaclovas Mažeika. Apie V. Meškauską kalbėjo dr. Antanas Razma. Premiją įteikė Lietuvių Fondo tarybos pirm. Stasys Baras. Trumpą atsiųstą žodį Vytauto

Meškausko vardu perskaitė Vaclovas Mažeika. Komisiją žurnalistų premijai skirti sudarė pirm. Antanas Kučys, Vl. Būtenas, P. Garšva, V. Gedgaudas ir J. Prunskis.

Dailės premijai skirti buvo išrinkta komisija iš Petro Aleksos, Valentino Ramonio ir Magdalenos Stankūnienės, o premija buvo paskirta dail. Zitai Biliūnaitėi-Sodeikienei. Jos trumpą biografiją davė pati N. Martinaitytė. Premiją įteikė L.F. valdybos pirm. Marija Remienė. Z. Sodeikienei trumpai, jautriai pakalbėjo, dėkodama komisijai, Kultūros tarybai ir visiems lietuviams.

Paskutinė buvo įteikta Radijo premija Juozui Stempuziui iš Clevelando, ilgamečiui lietuvių radijo vedėjui. Komisijoj buvo Petras Petrutis, Balys Račkauskas ir Leonas Narbutis. Apie J. Stempuzį kalbėjo Stasys Baras, kuris kaip Liet. Fondo tarybos pirm. įteikė ir tūkstančio dol. premiją. J. Stempuzis padėkojo Kultūros tarybai, Liet. Bendruomenėi, L. Fondui ir visiems, kurie domisi lietuviškų radijo laidomis.

Nors buvo daug kalbų, bet Nijolė Martinaitytė taip sklandžiai vedė, kad per ilgai neužtruko. Ir be jokios pertraukos prasidėjo meninė dalis. Pirmiausiai davė muzikinę ir dainos dalį Dariaus Polikaičio muzikinis ansamblis, kurį sudarė pats Darius Polikaitis, Linas Polikaitis, Audrius Polikaitis ir Vidas Neve-rauskas, grojant Povilui Stroliai, Tomui Stroliai ir Žigmui Mikūziui. Jie padainavo naujoviškas D. Polikaičio kompozicijas: Ryto malda, pagal K. Bradūno žodžius, Aukštie-lnikas, pagal žodžius A. Gustaitytė-Landfield ir J. Prunskis.

Los Angeles Dramos sambūrio keli vaidintojai — Sigutė Mikutaitytė, Ema Dovydaitienė ir Vincas Dovydaitis statine forma suvaidino Kosto Ostrausko „Raudonkepuraite“. Skaitovas buvo Petras Maželis. Muziki-

IŠ ARTI IR TOLI

JA VALSTYBĖSE

— Šv. Kazimiero parapija Los Angeles Lietuvių dieną rengia birželio 18 d., sekmadienį, parapijos patalpose. Tai bus 36 Lietuvių diena, kurion kviečia klebonas kun. Alg. Olšauskas visus parapičius ir toliau gyvenančius lietuvius. Šv. Kazimiero bažnyčioj 10:30 val. bus šv. Mišios, kurių metu giedos muz. Aloyzo Jurgučio vadovaujamas choras. Bus du solistai — Audronė Gaižiūnienė Belvedere, Ill., ir Benediktas Povilavičius iš Arlington, Ma. Jiems akompanuos muz. Raimonda Apeikytė. Tą dieną taip pat bus laimėjimai.

— Colorado lietuviai pasiryžę dalyvauti Golden turtautiniame festivalyje birželio 10-11 dienomis. Lietuvių stalias pardavinės balandėlius, kugelių ir kitokius lietuviškus valgius. Bus reikalinga savanorių talkininkų, tai jau dabar reikia skambinti Juozui Kalėdai tel. 922-6647 ir Arvidui Jarašiui tel. 427-3394.

nus efektus atliko D. Polikaičio ansamblis, šiuo atveju Z. Mikūzis. Po vaidinimo kun. P. Garšva sukalbėjo palaiminimą prieš vakariene, o visa salė sugiedojo „Lietuva brangi“ vieną posmelį. Negalima praleisti nepamėnus, kad, kiekvieną laureatą iššaukus, jis buvo pasitinkamas su skirtinga muzika ir lydimas jaunuolių su atitinkama vėliava. Be premijos, Kultūros tarybos pirm. Dalia Kučėnienė visiems įteikė po medalį su specialia juostele.

Šventei ruošti buvo sudaryta komisija, kuri labai energingai ruošėsi ir sklandžiai priiminėjo svečius, būtent, be Kultūros tarybos narių, dar Birutė Jasaitinė, Matilda Marcinkienė, Halina Moliejienė, Vida Momkutė, Irena Polikaitienė ir Živilė Šilgaliene.

Prieš pradėdant vakariene sveikinimą žodžiu pasakė Lietuvos generalinis konsulas Vaclovas Kleiza, primindamas, kad šiuo metu vyksta trys lietuviški įvykiai: Premijų šventė, Kanados Lietuvių dienos ir Lietuvos trys jachtos plaukia per Atlantą. Raštu sveikino vysk. V. Brizgys, šiuo metu į Vokietiją tarnybiškai išvykęs Ateitininkų fed. vadas Juozas Polikaitis, dr. P. Joniką — T. Blinstrubas, A. Mažiulis, Aloyzas ir Gražutė Siručiai, A. Greimą — Gintaras Vėžys, Meškauską — A. ir G. Siručiai, Kultūros tarybą — Petras Vėžišnis iš Bostono. Raštu sveikinimus skaitė Edv. Tuskenis. Dar trumpai pasveikino premijuotuosius JAV LB krašto valdybos pirm. dr. Antanas Razma ir Lietuvių Fondo valdybos pirm. Marija Remienė.

Vakarienei įpusėjus ir pokalbiams einant, St. Balzekas atsiuntė raguolį, o Liet. Bendruomenės Kultūros tarybos pirm. Dalia Kučėnienė dar kartą pasveikino laureatus ir paprašė jiems sugiedoti Ilgiausių metų.

Pamažu skirstėsi svečiai ir laureatai, nes iškilmės užsitęsė ilgokai. N. Martinaitytės vadovavimas buvo labai geras ir neišstėtas, tai tokia šventė praėjo greičiau, negu buvo laukta. Svečiai dabar galės laukti kitų metų, kitų premijuotųjų, bet jau tikrai bus ne Chicagoje.

— Pn.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.